

DEBRECENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJELE 10-TŐL 23-48.

ELŐFIZETÉSI ÁRAX:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGO.
HAVONTA 5 P 20 FILLER.

8 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 231 SZÁM

A gazdasági országvizettség szilárdtsága

Reményi Scheller Lajos gazdasági csúcsminiszter és pénzügyminiszter a jelenlegi alkotmányos szokásnak megfelelően az Országos 42-es Bizottságban tájékoztatta a törvényhozókat az államháztartás helyzetéről és eredményeiről az esztendő első nyolc hónapjában. Az ilyen pénzügyminiszteri beszámoló a régi időkben gyakran csupán formailag és a szakemberek tájékoztatásáért születtek, ma azonban mindnyájunk egyik legnagyobb sorskérdéséről van szó, hiszen a gazdasági felkészültség és az állami pénzügyek zavartalansága a hadviselő állam fennmaradásának és a nemzet jövőjének döntő előfeltétele.

Es eleinte a pénzügyminiszter mostani beszámolója magasan kiemelkedik a hasonló természetű megvilágító beszámoló köréből. Az előzetes számok és a rövid tények azt mutatják ugyanis, hogy Magyarország a legkedvezőbb körülmények és a legnagyobb erőfeszítés ellenére is egyike a kevés országoknak, amelyek szilárd alapon állva gazdálkodnak. Az eredmény magábanveve is igen nagy, hiszen nálunk sokkal gazdagabb és hatalmasabb államok küzdnek a nehézségekkel, amelyek nálunk alig, vagy csak nagyon kis mértékben ismeretesek. De még nagyobb az eredmény, ha tekintetbe vesszük, hogy az első világháborút követő két évtizedes időszakban hazánk a lehető legrosszabb létfeltételek mellett harcolt fennmaradásáért. A trionni ország szegény volt nyersanyagban, még szegényebb lőkében és a forradalmi idők által meggingaított közbizalmat, amely minden hitelnek az alapja csak lassan és fokozatosan lehetett visszaállítani. Mi tehát nem is pénzügyi nullpontra, hanem a szegénység negatívumából emelkedtünk fel, hogy gazdasági és pénzügyi erőinket összpontosítsa, világviszonylatban is magas helyen álljék teljesítményeinkkel a hadviselés és a polgári élet szükségletei.

Az eredményekről számok és összehasonlítások beszélnek a legélesebben. Például az, hogy a magyar állam folyó kiadásait a háborús viszonyok közepette is jó háromnegyed részben folyó bevételekkel fedezte és nem egészen negyed részét teremtte elő hitelműveletekkel. Az elmúlt világháborúban a kiadások mintegy kilenczeder része adósságszínletről nyert fedezetet. És ugyanilyen nagy eredmény az, hogy államadósságaink mélyen alatta maradtak a nemzeti jövedelem összegének, holott más országokban nem egy helyütt annál nagyobbra nőtt.

A szilárdtsága és a jól megalapozott gazdálkodás bizonyossága még a bankjegyforgalom alakulása is. Az év első nyolc hónapjában némileg emelkedett a bankjegyforgalom

Anglia és Amerika a Japán elleni háborúba való belépésre akarja rábírní a Szovjetet

Japán repülők Belgiumban -- Meghíusultak a szovjet terve az Azovi tenger és Zaporozsje közötti arcvonalon -- Portugália engedményeket tett az Azori szigetekkel kapcsolatban Angliának -- Több, mint 114 ezer fő az Egyesült Államok eddigi háborús vesztesége -- Október 17-én kezdődik a moszkvai értekezlet

A keleti arcvonal déli részén a német csapatok jelentős tért nyertek

A KELETI ARCVONALON a szovjet az eddigi erőszakolt és kiemellett támadások során olyan súlyos veszteséget szenvedett, hogy most már a támadások hevessege csökkent. A szovjet támadások mindegyikét kudarcot vallottak, úgy a Dnyeper közepi szakaszánál, mint a Pripjet torkolatánál és Gomel térségben is. A német védelem szilárdan állja az ellenséges tömegek rohamait és több helyen sikeres ellen-támadás is intézett és állását megjavította. Nem sikerült a szovjet roham Melitopolj és Zaporozsje ellen sem és beigazolást nyert, hogy ama hídfőknél, amelyeket a német védelem tartani akar, nem tud át-törni a szovjet és páncélosai is százával pusztulnak el. A súlyos harcok több arcvonalzakaszon meg-tartanak. Heves harc dúl Nevelnél is, de sikerült sem koronázta a szovjet vállalkozásokat.

KÉT ERDEKES HÍRRŐL ERKE-ZETT JELENTÉS: egy belga hírügynökség jelent, hogy Belgiumban japán repülőket is láttak, leg-többet Antwerpenben és Brüsszel-ben. Ha a hír megerősítést nyer, ebből az állapítható meg, hogy a külső fegyverbarátság a gyakorlatban is érvényesül. A másik érdekes hír, hogy a balkáni harcokban a német erők közé beosztva kozák csapatok is részt vesznek és a partizánharcokban igen jól beváltak a kozákok. Dalmáciában harcok igen keményen, de ez a harc a partizánok ellen különösen eredményes és éppen ilyen harcmodorra van szükség.

OLASZORSZÁGBAN a haretéri helyzet nagyjában nem változott. Montgomery nagyobb tüzértéget vont össze, de nem tudott lényeges előrehaladást tenni Kesseliung haderejével szemben. A közepi szakaszban, Volturno mellett is óvatos tapogatózó harc folyik. Az esős időjárás is megnehezíti a hadműveleteket.

HORVÁTORORSZÁGBAN KORMÁNYVÁLSÁG VOLT. A Poglavnik újra dr. Mandisot bízta meg a kormányalakítással. A külügyminiszter,

hadügyminiszter meglátotta tárcáját, egyedül a belügyi tárcában állt be jelentős változás, az új belügyminiszter Lorkovics volt külügyminiszter, legutóbbi tárcanélküli miniszter lett. Kinevezése a horvát konszolidáció megerősödését jelenti.

A MOSZKVAI ÉRTEKEZLET végleges időpontja október 17. Ekkor kezdődik és két hétig is eltarthat. Hír szerint Eden angol külügyminiszter már el is utazott Londonból és útban van Moszkva felé. Angolszász körökben ideges a hangulat és találgatják a konferencia anyagát, eredményét és a kudarc szelét érzik fujdogálni. A tárgyalás anyaga Közép-európa, a Balkán és Északi problémák és ezek a pontok legelőbbje kemény ellentétre mutat és vihart és ellentétet rejt magában a japán, iraki és sok más kérdés is. A szovjet továbbra is titkolózik és nem fed fel semmit sem terveiből és szándékai-ból. Hír szerint a moszkvai értekezletet követi a Sztalin, Churchill és

Roosevelt találkozója. A kanadai értekezlet után következik Moszkva, majd újabb találkozót emlegetnek, úgy látszik leküzdhetetlen nehézségek merülnek fel, a szövetségesek között annyi a mélyreható ellentét, hogy sorozatos konferenciákon sem tudják áthidalni.

PORTUGÁLIA FELŐL ELLEN-TÉTES hírek érkeznek. Londoni jelentések szerint megszakadt az összeköttetés Portugália és az Azori-szigetek között. Hír szerint a feszültség allandóan növekszik és Portugália ultimátumot intézett volna Japánhoz, vagy határidőt tűzött volna ki a portugál Timor szigetéről a japán csapatoknak a visszavonására. Ezeket a híreket japán körökben teljesen alaptalannak minősítik és újabb brit kísérlet és manővert látnak benne, olyan angol kísérletet, amely a Japán és a semlegesek közötti békés kapcsolatok megzavarására törekszik.

Alábbhagyott a szovjet támadások hevessege

Berlin, október 13. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderőfőparancsnokság közli:

Az Azovi tenger és Zaporozsje között az ellenséges támadások hevessege az előző napokon elszenvedett nagy veszteségek miatt alábbhagyott. A szovjetet ismét mindenütt visszavetettük. A keleti arcvonal többi szakaszán, mindenképp a Dnyeper közepi folyásánál, a Pripjet torkolatánál, Gomeltől délre

fekvő térségben és Velikie Lukitól délnyugatra szintén meghíusultak az ellenséges támadások. A kemény harcok folyamán csapataink többhelyen sikeres ellentámadásokra indultak a légi fegyvernem erős támogatásával. A legutóbbi hetek harcában az Azovi tengertől északra különösen kitűntette magát a Hauser ezredes vezette alatt álló közép-német 13. páncélos hadosztály.

Tüzérségi tevékenység Dél-Olaszországban

A délolaszországi arcvonalon az ellenség csak a közepi szakaszban indított néhány helyi támadást. Egy átmenetileg végrehajtott betörtést ellentámadással kitisztogattunk. Az arcvonal többi részén ellenséges harcso-

portok fokozódó tüzérségi tevékenysége mellett előre tagozódtak harci előőrsaink felé. A dodekanaszosi tengervídeken a légi fegyvernem elsüllyesztett egy ellenséges hadi járművet és jó eredménnyel bombázta az el-

lenség szigetátmaszpontjait.

Hans Philipp ezredes, egy vadászrepülőezred parancsnoka, a tölgyfalombbal és kardokkal díszített vaskereszt lovagkeresztjének tulajdonosa légi harcban életét vesztette. A légi fegyvernem benne egyik legkiválóbb vadászrepülőjét és kötelekvezetőjét vesztette el, aki 206 légi győzelmet aratott.

(MTI)

Német páncélosok betörték a bolsevista állásokba

Berlin, október 12. (Interinf.)

A német gránátosok a nehéz-páncélosok támogatásával az Azovi tenger és Melitopol között betörték a bolsevista állásokba és dél és kelet felé jelentős tért nyertek. A szovjet ellentámadások a német katonák által elnevezett „morgó medve” rohampáncélosok jól irányított tüzeiben összeomlottak és 15 harcocsit pusztítottak el. Melitopoltól északra több erős tüzértérségi gránátvetők és Sztalin-organák tüzeinek támogatásával több szovjet előretörést vertünk vissza és felmorzszoltunk egy helyi jellegű betörtést. A bolsevisták nemcsak súlyos vereséget szenvedtek, hanem 11 páncélost, 13 gyalogsági lövegét, 29 különböző méretű gránátvetőt, több mint 60 nehézgéppuskát, 19 páncélos hűvelyt és sok kézi tüzefegyvert zsákmányoltunk. Ezeknek a súlyos veszteségeknek a következtében a bolsevisták a délutáni órákban felhagytak további támadási kísérleteikkel.

Igen heves, a legnagyobb tüzértérségi tüzzel támogatott támadásokat intézett a szovjet a zaporozsjei hídfő ellen. Ezek a támadások az egész arcvonalon a hadosztályok szem pontjából súlyos veszteségekkel meghíusultak. Kíev és a Pripjet torkolat között a bolsevisták széles arcvonalon, nagy gyalogsági erők harcával támadtak. Az iszapos erdővidéken elkeseredett közelharcokra került sor, amelyet a német páncélos kötelek éjszakai ellentámadásával semmisített meg.

de a ma forgalomban levő fizetőeszközöknek aránylag elenyésző hányada függ össze állami hitelműveletekkel s túlnyomó nagyobbik része onnan ered, hogy gazdasági életünk megélénkült és átalakult. Így például fontos oka a bankjegyforgalom növekedésének az, hogy az új természetbeszolgáltatási rendszer következtében a gazda nem részletekben, hanem egyszerre ér-

tékesíti termelvényeit, ami természetesen szükségessé teszi elegendő fizetőeszköz forgalombahozatalát. Emellett még meg kell jegyeznünk hogy Magyarországon kívül — beleértve a semleges államokat is — alig van Európában állam, ahol a háborús bankjegyzaporulat ilyen csekély mértékű volna.

Nem volt szükség arra, hogy a pénzügyminiszter bármely vonatko-

AUTÓ NAPONTA

Budapestre

Az újságszállító autó minden reggel Budapestre indul, utitársakat felvesz. Ertekezni lehet a Bika-szálló portásánál

A német páncélosok páncélgrenátosokkal együtt megállították és lefelmorzolták a bolsevisták

Japán repülők Belgiumban

Zürich, október 12. (Bud. Tud.) A Natonilzeitung közli a belga távirati hírugynökség jelentését, amely szerint Belgiumban a háború kitörése óta először láttak japán repülőket. A japán

Az angolszászok a Japán elleni háborúba akarják beléptetni a Szovjetet

Ankara, október 12. (Interinf.) Kairói hírek szerint az ottani menekült kormányok vezetőkreiben bizonyos aggodalommal tekintenek a rövidesen bekövetkező moszkvai külügyminiszeri értekezlet elé. Attól félnek, hogy mind Edent, mind Hullt kormányai igen messze menő felhatalmazással látták el arra vonatkozólag, hogy egyes kérdések tekintetében engedményeket tegyenek, hogy az értekezlet minden körülmények között pozitív eredményt érjen el. Arról is meg vannak győződve, hogy Egyesült Államok, bár jelenleg úgy nyilatkoznak, hogy nem ismerik el az Oroszország által követelt stratégiai határokat, mégis egyes pontokban hajlandók lesznek ettől az álláspontjuktól eltérni, ha sikerül nekik a szovjetet rábírní, hogy lépjen be a Japán elleni háborúba. Azzal számolnak, hogy az oroszok megtagadják ugyan hivatalosan a hadbalépést, támaszpontok átengedésétől azonban lehet velük tárgyalni. Kairóban attól tartanak, hogy a szovjet ezzel szemben szabadkezet akar magának biztosítani a Balkánon, Lengyelországban és a keleti tenger térségében. Ezeknek az aggodalmaknak a megerősítését a kairói emigránskörök ugyanúgy, mint a Times vasárnapi közléseiben látták és mint az északamerikai lapok is kiemelik, hogy a nyugati szövetségesek politikájukat a Kreml politikájával és a forradalmi partizánmozgalom követeléseivel hozzák összhangba.

Az orosz követelések a moszkvai értekezleten

Basel, október 12. (Bud. Tud.) A National Zeitung szerint Washingtonban nagy derűlátással tekintenek a moszkvai értekezlet elé. Ténynek látszik, hogy az egész tárgyalási alapot a „biztonsági vitára” helyezték át. A tárgyalások részletei tekintetében abban reménykednek, hogy a lengyel határkérdésben találnak olyan formulát, amely kielégíti a hadászati hátramegvonásra vonatkozó orosz követeléseket és ugyanakkor a lengyel körök számára is elfogadható. A balti államok tekintetében felmerült orosz követeléseket a való helyzetet szemlélő londoni és washingtoni körök meglehetősen könnyen úgynevezik tekintik.

Szövetség-ellenes propaganda az amerikai szenátus titkos ülésén

Zürich, október 12. (MTI) A Basler Nachrichten londoni tudósítója jelenti: Sajtójelentésekből az a benyomás érlelődött meg, hogy az öt amerikai szenátor az amerikai szenátus

messzire előretört támadó ékeit. Az azonnal megindított ellentámadással a bolsevistákat kiindulási állásaikba vertük vissza. Az október 12-re virradó éjszaka ugyanebben a térségben ellentámadással felmorzoltunk egy átmeneti jellegű betörést. (MTI)

AMERIKA HÁBORÚS VESZTESEGE

Lisszabon, október 12. Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok vesztesége a háború kitörése óta 114.359 fő, ebből 22.892 halott.

repülők jelenlétét főképpen Antwerpenben és Brüsszelben állapították meg. A svájci lapok szerint ezt a hírt a legnagyobb fenntartással kell fogadni.

A szenátorok jelentésének hatása kétségkívül érezhető lesz Angliában. A konzervatív egyesülési sajtószolgálatá Washingtoni jelentésében már „messze menő változásokat jelentett be Amerika és szövetségesei viszonyában.” Az egész ügy szempontjából a legfontosabb nyilván a küszöbönálló moszkvai értekezlet. Kétségtelen, hogy az öt szenátor eljárása az amerikai küldöttség munkáját Moszkvában nemcsak lényegesen megnegyezte, hanem az egész értekezlet sikerét kockáztatta. Tekintettel arra, hogy az öt szenátor jelentésével kapcsolatosan Amerikában fellángoltak az elszigetelődési törekvések, az angolszászok számára az eddiginél is nehezebb lesz megnyerni az oroszokat annak, hogy az európai biztonsági előterepre vonatkozó követeléseit helyett elégedjenek meg az Amerikának és Angliának a háború utáni kötelezettségekre vonatkozó ígéreteivel. Az Ewening Standard egyik tudósítójából kitűnik, hogy Roosevelt elnök a szenátus külügyi bizottságához, amely március óta az ismert Fulbright-javaslatl foglalkozik, ultimátumszerű követelést juttatott el oly értelemben, hogy világosan tisztázzák Amerika magatartását, mielőtt Cordell Hull Moszkvába utazik.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

dakról, amelyeket az öt szenátor Angliával szemben emelt.

Az amerikai sajtó egyrésze a következő négy követelést támasztotta:

1. A bérléti és kölcsönügyi megállapodás felülvizsgálata.
2. Megakadályozása annak, hogy Amerika kötelező megállapodást vállaljon a háború utáni időszakra.
3. Amerikai támaszpontok létesítése minél nagyobb távolságra az amerikai szárazföldről és 4. A szövetséges kormányok részéről annak kijelentése, hogy Amerika számára katonailag hozzáférhető legyenek mindazok a repülőterek, amelyeket amerikai munka és amerikai pénz segítségével építettek.

A szenátorok jelentésének hatása kétségkívül érezhető lesz Angliában. A konzervatív egyesülési sajtószolgálatá Washingtoni jelentésében már „messze menő változásokat jelentett be Amerika és szövetségesei viszonyában.” Az egész ügy szempontjából a legfontosabb nyilván a küszöbönálló moszkvai értekezlet. Kétségtelen, hogy az öt szenátor eljárása az amerikai küldöttség munkáját Moszkvában nemcsak lényegesen megnegyezte, hanem az egész értekezlet sikerét kockáztatta. Tekintettel arra, hogy az öt szenátor jelentésével kapcsolatosan Amerikában fellángoltak az elszigetelődési törekvések, az angolszászok számára az eddiginél is nehezebb lesz megnyerni az oroszokat annak, hogy az európai biztonsági előterepre vonatkozó követeléseit helyett elégedjenek meg az Amerikának és Angliának a háború utáni kötelezettségekre vonatkozó ígéreteivel. Az Ewening Standard egyik tudósítójából kitűnik, hogy Roosevelt elnök a szenátus külügyi bizottságához, amely március óta az ismert Fulbright-javaslatl foglalkozik, ultimátumszerű követelést juttatott el oly értelemben, hogy világosan tisztázzák Amerika magatartását, mielőtt Cordell Hull Moszkvába utazik.

ANGLIA NEM ISMERI EL AZ OLASZ KIRALYT ETIÓPIA CSÁSZÁRÁNAK

Amsterdam, október 12. (Német TI) Az angol olsoházban az a kérdés hangzott el, hogy a brit kormány elismeri-e még az olasz királyt, mint Etiópia császárá? A brit külügyminisztérium államtitkára, mint a brit hírszolgálati iroda jelenti — a keddi ülésen erre a kérdésre nemmel válaszolt. (MTI)

SZABÁLYOZZÁK A VÉGREHAJTÓI DIJAKAT

Budapest, október 12. A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. igazságügyminiszter rendeletét, amely a bírósági végrehajtókat megillető díjakat a jelenlegi árviszonyoknak megfelelően szabályozza.

Moszkva Finnország egyes részeire is igényt tart

Helsinki, október 12. (MTI) A Svenska Pressen Washington hangulatát ismerteti a moszkvai értekezlet előtt. Newyorki jelentések ismeret, amelyek szerint az Egyesült Államok és a szovjet között nincs szó olyan félreértésekből, amelyekről az elmúlt napokban a világsajtóban hírek terjedtek el. A Neryork Times Finnországgal és a Balti államokkal foglalkozik és a kérdésekkel kapcsolatosan megállapítja, hogy az angol-szászok és oroszok felfogása nem mindig egyezett. Amidőn Anglia hajlandó volt elismerni a szovjet jogát a Balti államokra, az Egyesült Államok tartózkodtak ettől, mert az Atlantici nyilatkozat megsértését látták benne.

Moszkva szovjet tulajdonnak tekintti Beszarábiát, Észak-Bulgariát,

Lengyelország egyrészt és a Balti államokat és az orosz sajtó gyonyos hangon ír mindig az erről szóló vi-tákról, majd felteszi a kérdést, vajjon az Egyesült Államok meg akarják-e tartani a háború után Caledoniát és Texast.

A newyorki lap a továbbiakban tudni véli, hogy Moszkva Finnország egyes részeire is igényt tart, a Leningrád és Murman vasutvonal biztosítása érdekében. Megtörténhet folytatja a lap — noha biztosan nem lehet állítani, hogy Moszkvában az esetleges finn külön békéről is tárgyalni fognak. Az Egyesült Államok és Finnország között nincs háborús állapot. Ennél fogva Washington esetleg vállalhatja a közvetítő szerepét, ha Helsinki és Moszkva kölcsönösen beleegyeznek ebbe.

Rendkívüli ülésre hívják össze a lisszaboni parlamentet

Zürich, október 12. Lisszabonból jelenti az United Press. Lisszaboni megbízható helyekről származó értesülés szerint Salazar a parlamentet rendkívüli ülésre fogja egybehívni és nagyfontosságú beszédet mond. Ezt a hírt hivatalosan eddig nem erősítették meg, azonban azt állítják, hogy Salazar bejelenti a portugál semlegesség feladását a nemhadviselő álláspont javára. A portugál légi és tengerészeti támaszpontokat használatra a szövetségesek rendel-

kezésre bocsátják. Madridba érkezett további jelentések szerint ezeket még szintén nem erősítették meg. Bizonyos számú szövetséges hadihajó már megérkezett az Azori szigetekre. Minden esetre tény az, hogy továbbra is nagymennyiségű hadianyag érkezik a portugál kikötőkbe, hol már nem is próbálják titokban tartani ezt az előkészületet. — Portugáliát vasárnap, most első ízben sőtétítették el. Ez próbálsőtétítés volt és este 8 órától 2 óráig tartott. (MTI)

Portugália engedményeket tett Angliának

Lisszabon, október 12. (Interinf.) A szövetségesek kívánságának, a portugál-angol szövetség szerepében tettek eleget. A portugál felségjogokat a támaszpontok rendelkezésre bocsátása nem befolyásolná. Az Azori-szigetekhez tartozó Terceira szigetét az angolok rendelkezésére bocsátának. Más engedményeket is tel-

lek, ezek között szerepel a hármasegyezmény hatalmainak német és más konzulátusoknak megszüntetése valamennyi szigetesoporton és a nemzetek állampolgárainak elszállítása. A portugál semlegességi politikában nem történt változás. Eppen így nem változik a Spanyolországgal folytatott politika sem. (MTI)

Churchill a portugál kormány engedményéről

Amsterdam, október 12. (Német TI) Mint a brit hírszolgálati iroda jelenti:

Churchill kedden az alsóházban kijelentette, hogy a portugál kormány angol kérésre hajlandónak nyilatkozott arra, hogy Angliának bizonyos könyvtárakat tegyen az Azori-szigeteken, a brit kereskedelmi hajók forgalmának Atlanti óceánon való jobb biztosítása érdekében. A megállapodások, mint Churchill kijelentette, átmeneti jellegűek úgy, hogy a brit tengeri hajókat az ellenségeskedések befejezése után az Azori szigetekről visszavonják. Churchill kijelentette, hogy ez a megállapodás nem befolyásolja semmiféle tekintetben sem a portugál kormányt még mindig fennálló azon kívánságát, hogy semlegességi politikáját az európai szárazföldön továbbra is fenntartja és ezzel az ibériai félszigeten egy békeövezetet alkotson. (MTI)

désre támaszkodik, melyet 1373. évben III. Eudard király és Eleonora portugál királyné írtak alá. Churchill nyilatkozatában különösen az 1373-ban kötött szerződés 1. pontját hangsúlyozta, amely szerint a szerződő feleknek, mint „hű és igaz barátoknak” a jövőben ugyanazon barátok és ugyanazon ellenségei lesznek, egymást kölcsönösen segítik s támogatják, mind vízen és mind szárazföldön. Így legyen ez a jelenben és a következő nemzedékek életében is.

Churchill kijelentette, hogy a brit-portugál tárgyalások befejezésekképpen a brit külügyminiszter üzenetet küldött a portugál államfőhöz, amelyben hangsúlyozta, hogy azok a könyvtárak, amelyeket Nagybritannia most a portugál kormánytól kapott, jelentős mértékben hozzájárulnak a brit hajózás védelméhez.

Churchill ezután kijelentette, hogy dr. Salazar portugál miniszterelnök a brit külügyminiszter üzenetére válaszulva kijelentette, hogy Portugália részéről tett engedmények hozzájárulnak ahhoz, hogy az Atlanti óceánon a brit hajózás biztonságosabbá váljon. (MTI)

Csokonai Színház

Szurdánról 7 órákor
C) bérletben

Digánvszerelem

Lehár remek zenéjű romantikus nagyoperettje, ragyogó kiállításban!

Hungaria Filmszínház

Szerencsés flótás

Főszereplők: Tolnay, Szilassy Latabár, Bilicsi, Mihályi, Maklary.

Előadások: 5 és 7 órákor

Meteor mozgó műsora

Moszkvára okt. 13-án szerdán, okt. 14-én csütörtökön BEHAJTANI TILOS!

Főszereplők: Simor, Kiss Mány, Bilicsi, Vaszary Piri, Rajna Latabár.

Szombaton csak egy napig: FORRADALMAR
Előadások kezdete negyed 6 óra, negyed 8 órákor.

Apollo Filmszínház

Már csak két napig:

Féltékenység

Péntektől!
Páger Antal és Simor Erzsébet vígjátékuk

Kettesben

Végszínház

Ma 5 és 7 órákor a meghatározó szívhez szóló, lebilincselő magyar film:

Beáta és az ördög

Fősz.: Szörényi Éva, Páger Antal, Vaszary Piri.

A női szabó szakosztály 500 pengőt adományozott a hadiárványoknak

Közelesen megszűnik a nőiszabóiparban a munkáséhséget

Az Ipartestület nőiszabó szakosztálya kedden este igen népes szakosztályi ülést tartott Zombor Károly elnöklésével. Az elnök üdvözölte a megjelenteket, majd Balogh László pénztáros a számlázás- és a munkabérendeleter ismertette. Ismertetésében kérte a rendelet betartását. Majd Zombor Károly elnök vázolta a nőiszabóiparban dolgozó munkások helyzetét. Rámutatott arra, hogy az utóbbi időben nagyon lábrakapott Debrecenben a munkáséhséget. Akadnak egyes divatszalonok és nőiszabók, akik több órabér tigrének a munkásoknak s ezzel nagyban megnehezítik a nőiszabó iparosok helyzetét. Majd a bérlési hiányra tért rá s rámutatott arra a körülményre, hogy a bérlésükben és szabóvászsonokban nagy hiány van. Ez a hiány legnagyobb részét úgy állította elő, hogy akadnak egyes lelkiismeretlen egynének, akik „feketéznek” a fentemlített anyagokkal. Ezek-

nek az egyéneknek a letörését csak erélyes intézkedéssel lehet végrehajtani.

Balogh László pénztáros ismertette ezután a légiveszély esetére szóló rendeletet, amely szerint ha kevés ideig tart a riadó, s így kevés ideig kell az alkalmazottaknak az óvóhelyen tartózkodni, nem kell külön órabért fizetni. Ha egy óránál több ideig tartózkodik a munkás az óvóhelyen, 30 százalékkal kell az alkalmazott órabértet arra az időre emelni. Ezután a cérnahányt fejtegette s rámutatott arra, hogy ezután 25 százalékkal csökkenti az illetékes hatóságok a nőiszabók részére kiutalandó cérnamenyiséget.

Zombor Károly elnök bejelentette, hogy a szakosztály 500 pengőt adományozott a hadiárványoknak, amelyet rövidesen illetékes helyre juttatnak.

Kisebbségi folyóirék tárgyalása után Zombor Károly elnök berekesztette az ülést.

Déri János gyárigazgató Debrecenben

Hétfőn előkelő vendége volt erdei strandra, majd a Stadion-Debrecennek: Déri János ismert budapesti gyárigazgató járt itt feleségével. Déri János igen közeli rokona Déri Frigyesnek, a múzeum egyik lelkes apostolának. A gyárigazgató már igen sokat hallott Debrecenről és elhatározta, hogy feleségével látogatást tesz. Ezt a látogatást most valósította meg. Az előkelő vendégeket dr. Lengyel Imre, az Idegenforgalmi Hivatal vezetője kalauzolta a városban. Először az egyetemmen, majd a klinikai telepen tettek látogatást. Innen a nagy-

ba és a Krematóriumba mentek. A látottak felett a legnagyobb meglepedésüknek adtak kifejezést.

Különösen a szegedi születésű Déri Jánosnak tetszett a város, aki kijelentette, hogy Debrecen sokkal jobban tetszik neki, mint szülővárosa. Az előkelő vendégek a Köztetemből a Déri-múzeum meglátogatására indultak, ahol dr. Sőregi János múzeumigazgató kalauzolta őket délután pedig a bejáratot tekintették meg.

A debreceni újságírók tanulmányútja Nagyváradon

Vasárnap a debreceni újságírók egy háromtagú csoportja rándult át Nagyváradra, hogy megtekintse a váradai Újságíró Otthont, a Szigligeti Színházat és a NAC Erzsébetligeti sportpályáját, ahol az NB jelenleg vezető egyesülete a DVSC csapatával játszott bajnoki mérkőzést. A csoport tagjai Benyovszky Pál felelős szerkesztő, sajtókamarai kerületi titkár, Tamássy László lap-szerkesztő, a Felsőtiszaí Labdarugó Kerület elnöke és Kiss István lap-szerkesztő, hivatásos hírlapírók voltak.

A debreceni hírlapírókat Nagyváradon Maizner János, a „Nagyvárad” című politikai napilap belső munkatársa, a Debrecenből elszármazott újságíró várta és fogadta. Az ő szívélyes kalauzálása mellett folyt le a tanulmányút, melyet nem befolyásolt a zuhogó őszi eső sem. A debreceni vendégek megtekintették az Újságíró Otthon impozáns helyiségeit, melyek valójában fővárosi méretűek. Ugyanebben az épületben volt a szolnoki művésztelep nagyszabású képzőművészeti iskolája. A megnyitó ünnepségen résztvettek a debreceni hírlapírók is. Itt elsőnek dr. Szabó Ferenc szolnoki polgármester mondott beszédet, melyben hangsúlyozta, hogy az alföldi város szemében Várad mindig az irodalom és a művészet emporiuma volt. Szolnok a maga lehetőségei között mindent nyújtott arra, hogy az esztendő megfelelő szakában a képző-

művészek hívatott képviselői az e célra létesített telepen otthonra leljenek s így módjukban legyen megörökíteni a Tisza-part magyar romantikáját. Köszönetét fejezte ki végül, hogy Nagyvárad olyan meleg szeretettel fogadta a szolnoki festőket.

Dr. Soós István Nagyvárad polgármestere a város közönsége nevében rendkívül meleg hangon köszöntötte a vendégeket. Nagyvárad a messze múlt időkben csakugy megőrizte az idegen megszállás éveiben is magyar mivolta mellett azt a jelleget, amely kultúrúrvándorok hírére vitte. Miként Ady Endre és a Hoinapások ebben a városban találják meg kibontakozásuk lehetőségét, úgy Várad volt az, amely a művészetet hozzáfűzőtt reményeirent sohasem fizetett csalódással. A minap itt jártak Erdély polgármesterei, most az Alföld egyik nagy városának vezetői és művészei jöttek el. és Nagyvárad éppen olyan szeretettel tárja ki karjait az Alföld felé, mint Erdély felé. Hisz, hogy ez a művészi alkalom, mely idehozta a magyar táj hangulatát. Szolnok és Várad kézfogása mellett a magyar képzőművészet iránti hódolat is.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Hlatky Endre főispán a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevében üdvözölte a kiállítást. Hangsúlyozta annak művészi jelen-

tőségét, majd felhívta a város művészbárái közönségét, hogy segítsenek a magas szintű képzőművészeti realis eredményeit is előmozdítani.

A valóban magas színvonalú kiállításnak debreceni szempontból külön érdekessége volt, hogy Gáborjányi Szabó Kálmán több szép és értékes képet állított ki, melyek nagy tetszést arattak. A tárlaton a debreceni hírlapírók szívélyesen elbeszélgettek a nagyváradi kortársak közül jelenlevő Jávor Béla és Katona Béla szerkesztőkkel, a „Nagyvárad” belső munkatársaival.

A kiállításon dr. Soós István polgármester egyébként fogadta a debreceni hírlapírók tisztelgését, kiket szíves vendégszeretettel üdvözölt.

— Az elnyomatás éveit alatt megtanultam — mondotta a köztisztviselőben álló népszerű polgármester —, hogy csak közös erővel lehet eredményt elérni. Akkor tanultam meg azt is, hogy milyen megbecsülhetetlen segítséget nyújt a sajtó s annak minden becsületes munkása. Azóta ketőzőtlen tiszteltem, szerettem és becsültem a sajtót és az újságírókat. E nyilatkozat után a debreceni újságírók a legjobb hangulatban szívélyes búcsút vettek Soós polgármestertől.

Ugyancsak tiszteltek a debreceni újságírók dr. Hlatky Endre főispánnal is, aki igen melegen fogadta őket. Hlatky főispán egyébként régi barátja a sajtónak, a debreceni újságírók közül többen személyesen is ismert. Ö maga annak idején sajtófőnök volt s közvetlen kapcsolatban állt a sajtóval.

Ebéd után az Erzsébetligeti sportpályára mentek ki a debreceni vendégek, ahol megtekintették a NAC—DVSC mérkőzést, amely tudvalevően a nagyváradi csapat 2:0 (1:0) arányú győzelmével végződött. — Utána zuhogó esőben a Szigligeti Színházba hajtottak. Itt megnézték a „Tábornokné” című nagyoperett előadását, melynek egyik érdekessége volt, hogy főszerepét a debreceni közönség egykori kedvencei játszották. Így U. Kovács Terus szerepében Antal Erzsébet lépett fel, Moór Lucy szerepében Hamvay Lucy játszott, Szabó Samu szerepében Szabó Ernő aratott nagy sikert, míg Károlyi István szerepét Lendvay Kálmán alakította. Meg kell még jegetezni, hogy a nagyváradi előadás igen jó és színes volt. A díszletek is szépek, izléesek.

Előadás után a debreceni hírlapírók megköszönték Maizner János szíves kalauzálását és kedvességét s kivonultak a pályaudvarra, ahol már asztalnál ültek a DVSC játékosai. Bár a két pontot Váradon hagyták, mindenki elégedett volt, mert a csapat szépen játszott és a mutatott forma azt igazolta, hogy a debreceni együttes még sok siker előtt áll. Tamássy László külön is elismerését fejezte ki Mór Jánosnak, a DVSC kitűnő edzőjének.

A debreceni újságírók egy kellemes kirándulás és sikerült tanulmányút emlényeivel gazdagodva tértek vissza Debrecenbe.

Az új német templomokban nem szerelnek fel harangokat

Berlin, október 12. (Német TD) Német mérnökök már most több levet dolgoztak ki a háború után építendő templomokhoz illetően. Az új templomokban nem szerelnek fel harangokat, hanem egy német mérnök új találmányát, egy ugynevezett elektromos harangjáték szerkezetet alkalmaznak, amely sokkal kevesebb költséggel és sokkal kevesebb építési nehézségekkel ugyanolyan szép hangokat biztosít mint a legrégibb eredeti harang. (MTI)

Megtiltották a Himnusz éneklését a templomban és a „Szébb jövőt” köszöntést

A debreceni törvényszék ötös tanácsa Máramaroszigeten tárgyalt

A debreceni törvényszék ötös tanácsa Jeney Sándor törvényszéki elnök vezetésével a múlt nap Máramaroszigeten tárgyalt. A vádlottak Dunka János és Papp Sándor jódi román lelkészek voltak, akiket igazság vétségével vádolt a kir. ügyészség, amit a magyar állam és leventelintézmény ellen követtek el. Még 1941-ben történt, hogy Dunka kijelentette, hogy az ifjúság nem tartozik a leventelintézménybe, megtiltotta a Szébb jövőt köszöntést, a templomban félbeszakította a Himnuszot azzal, hogy nem lehet idegen nyelven énekelni. A bíróság tolmács útján hallgatta ki a vádlottakat. Dunka azzai védekezett, hogy a Betlehemes játékok éveken át ő tanította be és most sem akarta ezt a kezéből kiengedni. A Szébb jövő köszöntésére azt ismertte be, hogy ő azt

akarta, hogy őt egynazi köszöntéssel illessék, mint lelkeszt. A Himnusz félbeszakítására azzai védekezett, hogy a liturgikus szabályzat tiltja az idegen nyelvű éneket. Papp tagadta a vádat és csak annyit ismert be, hogy ő azt akarta, hogy felváltva énekeljenek magyarul és románul.

Az ügyész vádbeszédében azt hangsúlyozta, hogy a magyar állam türelmességével és nemleges gesztusával éppen a nemzetiség több vezetőrege elviszta. A bíróság megállapította Dunka bűnösségét és hathónapi fogságra és politikai és hivatali jogainak 3 évi időtartamra való felfüggesztésére ítélte. Pappot felmentette a vád alól, mivel nem nyert beigazolást vétségére. A felek fellebbeztek az ítélet ellen.

Lezuhant egy 6 ezer kg.-os harang a harangozóra

Páris, október 12. (Német TD) La Roche sur Yonból egyedülálló balesetet jelentettek. Egy ottani templomban harangozás közben hirtelen levált egy hat-

ezer kilogramos harang, amely áttörtte a tornyot és agyonszlított a harangkötelet húzó 18 éves fiatalalmbert. (MTI)

Az Egerben elfogott pesti álarcos rablók Debrecenbe akartak jönni

Vakmerő rablótámadás történt az elmúlt napokban az esti órákban Budapesten, az Uzsok utcán 42. számú kertés villában. Urbányi Gusztáv ny. MÁV felügyelő, a villa lakója nem tartózkodott a villában, csak Urbányi Emília magánzó és Mátyás Ágnes 15 éves mindenes volt otthon. Este fél 8 óra tájban megszólalt a csengő, a fiatal háztartási alkalmazott abban a hitben, hogy gazdája érkezett meg, ajtót nyitott és a következő pillanatban két férfi lépett a szobába. Mindkettő arcát zsebkendőből készült álarc takarta el. Az álarcos banditák a leányt az egyik mellékhelyiség felé tuszkolták, majd mikor segítségkérésére Urbányi Emília előszobába és rájuk zárták az ajtót, majd felnyitották a szekrényeket, amelyekből 6 ezer pengő készpénzt és több értékes ékszert vittek magukkal, mintegy 12 ezer pengő értékben.

Amikor a késő esti órákban Urbányi hazatért, megdöbbentve fedezte fel a betörést. — Azonnal jelentést tett a budapesti rendőrségnek, amely az ügyben erélyes nyomozást indított. A magánzó és a mindenes elmondták, hogy a rablótámadást két síheder fiatalember követte el. Pontos szemleleírást is adtak a tettesekről, így nyilvánvaló volt, hogy nem sokáig lesznek képesek megbujni a rendőrség elől.

A nyomozás szálai Hatvanba vezettek. A budapesti detektívtestület tagjai a helyszínrre utaztak és ott sikerült Kerékgyártó József 18 éves segédmunkást és Megyeri László 21 éves lakost kézrekeríteniük, akik beismer-

ték a tettet. Egyben az is megállapították, hogy a tettet nem ketten, hanem négyen követték el s a másik két tettes bérautón Eger felé vette útját. A nyomozás most már Egerbe helyeződött át. Itt megállapították, hogy Grégász János 28 éves hentessegéd és Hermál Márton 25 éves gyári munkás a Vadász kürt vendéglőbe vitte magát s ott azt az utasítást adták a sofőrnek, hogy a késő esti órákban menjen vissza értük és hozza őket Debrecenbe.

A budapesti detektívek viseltes ruhába öltözve mentek a vendéglőbe és helyet foglaltak. A két tettes ezalatt a városban járt, ahol nyomban orgazdát kerestek és találtak, Szombati Károly szabósegéd, Blasz Miklós, Weisz Sándor és Grünfeld Izidor személyében. Néhány arany értékű tárgyat már értékesítettek kétezer pengőn aluli összeg erejéig. Pénzzel megrakodva tért vissza Grégász és Hermál a Vadász-kürtbe. Alig léptek be az ajtón, a két detektív máris rájuk vetette magát. A teremben nagy dulazkodás kezdődött. A két betörő pisztolyt rántott a detektívek azonban kicsavarták, kiűtötték kezükből a fegyvert. Az elkeseredetten védekező és minden áron szabadulni akaró tettesek több helyen meg is harapták a detektíveket. Néhány pillanattal később megérkeztek a vendéglőbe Juhász István egri rendőrfőtörzsőrmester és Majoros Ignác rendőr. Így túlerőbe kerülve, rövidesen földre teperették a két betörőt és megbilincseltek őket.

Grégász és Hermál a detektívek még az éjszaka folyamán Budapestre szállították.

Este hat óraker akarnak zárni a debreceni borbély- és fodrászmesterek

Mint értesülünk, a debreceni borbély- és fodrászmesterek mozgalmat indítottak, hogy november 1-től márciusig este hat óraker zárassák üzleteiket, amelyeket most hét óráig tartanak nyitva. Az esti hat óraker való zárásra a tüzelőanyag- és villanymegtakarítás készíti a

debreceni borbély- és fodrászmestereket. A szakosztály a legközelebbi ülésén tárgyalja az esti hat órái zárás ügyét s amennyiben a többség ezt határozatilag kimondja, úgy kívánságukat az ipartestület útján a polgármester elé terjesztik.

Hajduhadházon megkezdődött a káposztavásár

Köztudomású, hogy Hajduhadház nagy káposztatermelő hely. Nemcsak a debreceni piacra, hanem az egész országba szállítják a kitűnő hajduhadházi fejeskáposztát. Mint értesülünk, Hajduhadházon megkezdődött már az idei káposztavásár. Miután a nyári nagy szárazság a káposztatermesben is nagy kárt tett, a termés nem nagy. Eddig mázsánként 42 pengőért adták a szép fejeskáposztát. A káposzta nagyobb tömegekben még ezután kerül eladásra.

Hozzászólás Kerék Mihály cikkéhez

II. rész.

Amikor a jóságos Isten erre a földre helyezte az embert azzal azt jelezte, hogy itt kell élni. Az élethez pedig életer kell. Még a növényhez is beoltotta azt a törvényt, hogy a magvait szórja szét annyira, hogy meggyökeresedve az új növények el se szívják egymás tápanyagát.

Hogy az életer hiány mit tesz, egyik sarkkutatás társaság nagynevezű keresztény tudósainak a sorsa mutatja, akik kanibáli életerrel mentették meg magukat az éhhaláltól. Bőséges életermelő normális ember jó ember. Ezért hódít a legtöbb kultúr nép új és új gyarmatot, hogy bőséges életerre legyen.

Igy jutott 1859-ben addig az idegen nemzetek előtt elzárt Japánba Perry Mató sorhajós kapitány is. Az amerikai kormány nevében követelte a kikötők megnyitását, a kereskedelem felvételét. Gyöngye kis dereghéjken nem lehetett harcba menni az őriási csataszörnyekkel, alá kellett írni a kereskedelmi szerződést. Jöttek az idegenek s rövid idő alatt behálózták, kifosztották ezt a nemzetet. A szörnyű éhínségben fellázadtak, rátorok az idegenekre, de azok a megmozdulást vérbe fojtották. — Japán mint önálló nemzet meghalt, elpusztult hirdették az idegenek.

Ebben a súlyos helyzetben Mutointó császár üzenete szállt végig az egész országon. „Nagyobb tudományt, nagyobb szeretetet fajunknak.” S ez a gondolat rövid idő alatt fohászá életcélá lett. Nagyobb tudományt. Ezzel a gondolattal keltek, dolgoztak, ezzel alultak el. A dajnikok lemondtak vagyunk 75 százalékról. Kiválogatták fajuk legkiválóbb fiait s százával küldték Európába iskolába, gyártelepeire, gazdaságaiba. Mindenütt kiváltak szerény halgatag modorokkal, mosolygó türelmükkel, emberfeletti szorgalmukkal. — Mindenütt szerették őket s észre sem vették, hogy azok éjjeleken rajzoltak, modelleket, terveket készítettek, szakkönyveket fordítottak. Aztán egyszer megindult haza ez a szent, szelíd alázatos raj megrakodva drága tudománnyal. S megkezdődött csendesen, rejtve egy új honfoglalás. Egymásután építették a saját fiaik terveze gyárakat, ipartelepeket. Pínomak, kedvesek voltak ők ezután is az idegenekhez. Tea-házakban elszórakoztatták az idegent, de japán kereskedelmi gazdasági értéket idegentől nem vettek, idegennek nem adtak. Ennek a forró egymásért élő nagy fajszeretetének lassan, lassan

megjött az áldása is. Az idegenek kezdtek elhajózni, elmaradni, mert számukra Japánban elveszett az életer. Aztán jött a csoda, a japánok megverték a félelmetes orosz sereget. — Csatahajóik Mukdennél tönkre verték az orosz hajóhadat. Már Amerika is kapott izelítőt a multért.

Ime adva van az egész nemzetet szervesen összekapcsoló termelőszövetkezetek a megszervezési módja. Ezt a gondolatot a mi vezető rétegünknek ugyanolyan megértéssel, áldozatos hűséggel kell felkarolni, mint tették a japán vezetők s akkor megteremtjük az új ezer év életerét. Jól jegyezzük meg a termelő szövetkezet nemcsak a földmivelé rétegnek kell. Bizonyosan még sokan emlékeznek arra a háború utáni időre, amikor a csillaggyári árú a legminimálisabb áron hivatottak az üzletekbe; amikor a kis iparosok nem bírták a versenyt, amikor országosan sok ezren adták vissza az iparrendelést s munkanélkülivé vállva lezültek, családjuk a nyomorban szészóródott, vagy elpusztult.

Az ipartestület azért kapott felhívást, hogy nagytömegű hadi és szállítható kivethető iparcikkek előállítására próbáljon megfelelő iparoszervezeteket összehozni. Erre is csak egy út vezet: termelő szövetkezetek szervezése. Most, mikor a háború tartama alatt bővebben van pénz, nem öl a verseny, közös gépeket, műhelyeket kell szervezni, átterni a gyárszerű tömeges beszerzésre, értékesítésre, különben a holnap még félelmesebb lesz az iparosságra, mint volt a mult.

Az első világháború utáni szörnyű nyomor talán legsúlyosabban a becsületesen élő tisztviselő réteget sebezte. Emlékszünk még a miniszterelnöki megállapításra, ennek a rétegnek többségében meg kell semmisülnie, mert nincs életere. Emlékszünk, amikor még a becsületben megöszült bíráknak is mihelyt kellett nyitni, hogy a családtagok elvisszák ruháit megjavíthatassák s a mindennapi szükséges táplálékot megszerzhessék.

Megszűnik a kereskedelmi erőtevényezők (fokozta) mai állapot is. Emlékezhetnek, amikor gazdag rakatárú fizeték bank ügyeltek szorításával, márg-holnapra dobra kerültek, gazdát cseréltek, mert akkor minden kereskedő elküldött egyéni életet élt. S a mult visszajár.

Szövetkezeti ember ez a cím hatalmas tömeget jelent a legbecsebb emberi tulajdonságnak. Jelen-ti az alkotó, teremtő idealizmus lo-

bogo, lángoló lelkesedését. Jelenti a renkölt önzetlen áldozatkészséget. Jelenti a nagy célokra törő fanatikus kilzódó készséget, szívósságot, kitartó hűséget, a zajtalan, puritán életet, a megbocsátani tudást. A szövetkezeti ember lelkében ott él egy nyugtot nem hagyó tisztító tűz, amely folyton a legboldogabb perceiben is ég, hogy addig nyugodni ne bírjon, míg testvérei, felebarátai szegénységben, nyomorban sínylődnék.

És a magyar ember alaptermészetében ilyen nemes. Hiszen egészen egyszerű iskolázatlan emberek sok helyen a szövetkezeti összefogásnak csodás eredményeit teremteték meg. A felebarátai szeretet talán a világ egyetlen népében sincs úgy meg, mint bennünk. „Tegy jót még ellenségeiddel is”. Vajjon van-e még egy nép, amely meg tenné azt, amit mi a Mihály oláh vajda vérengzése, a Hóra légadás mászárlásai, a Janku oláh táborának rémséges gyilkolása, a megszállás szörnyűségei után megteszünk, hogy baráti jobbot nyujtunk. Vagy vajjon Angliában szabadon utazgathat-e az ott rekedt magyar, mint itt az angol? Vajjon bának-e úgy hadifoglyokkal mint mi? Igen, én állítom, hogy fajunk Istenhez szüllett adottságánál fogva közelebb van mint a legtöbb idegen faj. S hogy még is sok a nyomor, kilengés, bírói eljárás, ennek a legigazibb alapoka az életer egészség-telen megoszlása, szervezetenlenség, nagy egytemes átfogó tervű szervezettel hiánya. Ezt hozná a szövetkezeti élet egységes kiépítése.

Isten áldása legyen mindazonok, akik ezt a megvalósításhoz segítik.

Németh Bertalan.

Újból szabályozták a köztisztviselők kölcsonének mértékét

A pénzügyminiszter átiratot intézett a KANSZ-hoz és közölte, hogy a köztisztviselők kölcsonök összegszerűségét újból szabályozta. A rendes kölcsonök összege, melyet az alkalmazott különösebb indokolás nélkül is fölvehet, nős alkalmazott részére kéthavi fizetésig, nőten alkalmazottnál egyhavi fizetésig terjedhet. A kivételes kölcsonök összege alkalmazott havi fizetésének összegéig terjedhet, de nem haladhatja meg a háromezer pengőt. A rendkívüli kölcsonök összege az alkalmazott fizetésének 10 havi összegéig terjedhet, de nem haladhatja meg a 4500 pengőt. Abban az esetben, ha az alkalmazott egy éven belül két lányt adta férjhez, a rendkívüli kölcson a fizetés 13 havi összegéig emelkedhet, de nem lehet több 7000 pengőnél. (Magy. Tud.)

Hivatalos tájékoztató a sertéshizlalás szabályozásáról

A közellátásügyi minisztérium hivatalos tájékoztatót adott ki a sertéshizlalás érvényben lévő szabályairól. Magánzemély a háztartása évi zsír szükségletének biztosítása végett gazdákünyvel ellátott gazdálkodóval szerződést köthet az átadott sertés azonban a gazda beszolgáltatási kötele-ségének teljesítésébe nem számíthat be. A magánzeméllyel kötött bérhizlalási szerződést a gazdálkodó a szerződés megkötésétől számított 15 napon belül a hízalás helye szerint illetékes községi elöljáróságnál köteles láttamozás végett bemutatni. A bérhizlalató és a háztartásához tartozó személyek zsírjegyjog-sultságukról egy évre lemondanak. A vágási és szállítási engedélyt háztartásonként és 4-4 személyenként egy sertésre adják ki. (Magy. Tud.)

GYÖGYULÁSRA VÁRÒ MAGYAR SEBEK

A háztartási alkalmazottak

kérdése napirenden van. Bizonyára azért, mert erre éppen elég ok van. Nem vitás, hogy válság van ezen a téren is. Keves az alkalmazott s főleg nagyon kevés a megbízható, jó alkalmazott. Igen sok az átmeneti néhány hetes, vagy pár hónapi szolgálati idővel „dicsekvő” alkalmazottnak való. Illetve ezek nem nagyon valók semmire. Ez az oka annak, hogy sehol se tudnak kitarítani, megmaradni. Igen nagy igényük van mással szemben, de velük szemben senkinek semilyen igénye nem lehet jogos. Örökké zsörtölődnek és elégedetlenkednek. Azt nézik, hogy hol lehet kibújni minden dolog, minden felelősség alól. Ha elküldik őket megbízatással valahova, lehetőleg hatszoros idő alatt járják meg. Nem ritka, hogy el se mennek oda, ahova küldték, aztán nagy idő múlva visszajönnek, hogy a dolgot nem lehet kapni, vagy az ügyet nem lehet elintézni. Ez mindenki jól tudja, akinek háztartási alkalmazottakkal van ügye, baja. Hogy a válság oka mi, azt nehéz volna most felsorolni. Semmi esetre se az, hogy a munkaadók egyedül és kizárólag hibások. Nem, ezt nem mernék állítani, amint soha se mondtuk, hogy minden háztartási alkalmazott egyformán házszontalan, megbízhatatlan és való-ságos fizetelt ellensége a háznak. Sőt, azt mondjuk, hogy ma is vannak hűséges, megbízható, dolgo-s, rendes háztartási alkalmazottak, de sajnos, egyre kevesebb a számuk. Mindig több és több az olyan alkalmazott, kinek igénye úgy a kosztolásban, mint a lakásban és fizetésben olyan méretű, amit a magyar középosztály megfizetni nem tud, megadni nem bír. Az ilyen alkalmazottak aztán való-ságos kártételezők iratlan szövetségben vannak a jelek szerint, mert örökké egy húrton pendülnek. Egy az ár, egy a követelmény és egy a kikötés. Nem az a fontos, hogy elálljanak, hanem az, hogy csak az ő kényelmük legyen biztosított. Milyen a lakás, padlás, vagy parkettos, hányan vannak a háztartásban, emeleten, vagy földszinten laknak, pince, konyha van, vagy hány gyerek. — Mintha bizony mindezt a háztartások éppen ma úgy tudnák szabályozni, ahogy ezek a nem sok hasznú alkalmazottak kívánják. Lakás-élelmet, ellátást és a többi a hatóság adja, de ők külön kikötésekkel hajlandók vállalni a szolgálati helyet.

Legutóbb cikket írtunk éppen ezekről a nehéz és föltétlen sokakat foglalkoztató kérdésekről. Most aztán egyik háztartási alkalmazott is válaszolt, akinek sorait közreadtuk. Csak annyit, hogy azokról soha sincs ilyen esetben szó, akik hosszú évekig lógnak egyetlen he-

lyen. Nem azokról van szó, akik tisztességesen végzik kötelességüket, nem azokról, akik félig, meddig a családhoz tartoznak már, mert éppen az volna a cél, hogy a régi magyar szó rokonértelmét átvinnék az életbe ma is, mert család és cseléd kifejezés igen rokonvonnást áru el, hiszen az alföldi magyar ember most is azt mondja saját gyermekeire is, hogy kis cselédjeim. Nem azokról kell írni, akik hűséggel és becsülettel állanak a család mellett bujában, bajában, de azokról, akiknek fogalma sincs arról, hogy milyen áldozatot hoz a család is akkor, amikor kénytelen háztartási alkalmazottat tartani. Es ne csak a rossz háztartási alkalmazottat tartó háziasszonyokat hozzák fel a háztartási alkalmazottak példának, hanem azokat, akik tisztességgel, becsülettel látják el őket, akik emberi módon bánnak velük és leg több esetben mégis hűlenséget tapasztalnak, hálálanságot és csúf viselkedést. Jól tudja azt mindanki, hogy nem öröm se kis, se nagy cselédnek lenni és van ennél jobb beosztás is, de akinek ezt a sorsot adta végzete, ne lássa csupán a rossz oldalát mesterségének, foglalkozásának, mert akkor vajjon hova jut a társadalom. A kenyéradó gazdák semmi esetre se okai annak, hogy egyik, vagy másik ember társ cselédi sorsa jut, viszont akariják éppen egyes alkalmazottak velünk, háztartási alkalmazottakat tartó háziasszonyokkal és gazdák-kal érezetelni azt, hogy ők lentebb vannak.

Azt se mondja senki, hogy meg-aidott kérdés a cseléd és háztartási kérdés, de azt állítjuk, hogy a mai, vagy a harminc évvel ezelőtti állapotot össze se lehet hasonlítani. Igenis gondoskodnak sok tekintetben és nem bánjuk, ha továbbm-nően gondoskodnak még jobban éppen a jó háztartási alkalmazot-tokról, szabjanak meg számunkra külön szabad délutánt, szvesen adjuk, de ezzel szemben mi is kapjunk hűséget és jövedv munkát. Senki se nézi le, senki se becsüli le a munkájukat, sőt, szívesebben meg becsüljünk a jó háztartási alkalmazot-tat, mint az olyant, aki a saját cselédkönyvétől kezdve egész életéig megmhisít mindent, rontja saját életét, bosszantja a kenyér-adó gazdáját, ha úgy jön, meg is lopja, megcsalja, kijátssza és ráadással még ő az elégedetlen és válogató. Valahogy a cselédköny-vek kezelése, nyilvántartása, az abba beirt ügyek, volt kenyéradók be-írásának igazolása is kívánivalót hagy hátra, de mindezt első sorban a jó háztartási alkalmazottak kel-lene, hogy megoldják és hassanak oda, hogy arra alkalmatlan és méltatlan ne is kapjon cselédkönyvet.

Sz. R. I.

Agyonverték egy idős asszonyt Sátoraljaújhelyen

Sátoraljaújhely, október 12. Sátoraljaújhely gyártelepi vasútállomás közelében, az úgynevezett Csubák-tanya mellett az egyik répföldön a zöld répalévelek között egy szétvert fejű idősebb asszony holtesté-re bukkantak. Néhány órával a gyilkosság felfedezése után kiszállt helyszíni bizottság megállapította, hogy öv. Hreha Józsefné nem a saját földjén érte a gyilkos merénylet, hanem más földjén találták vérbe-fagyva.

Az adatok szerint a gyilkos hátulról sújtotta fejen az özvegyasszonyt a két első ütés aránylag gyengébb volt, a harmadik azonban teljesen

szétronsolta az idős asszony hátsó koponyacsontjait. A gyilkos az ütéseket valószínűleg vasdoronggal mérte öv. Hreha Istvánné fejére.

Özvegy Hreha Istvánné férje 8 esztendővel ezelőtt szintén tragikus módon halt meg. Holtestét a vonat kerekei között találták meg, de örö-la is azt mondogatták, hogy nem öngyilkosságot követelt el, hanem ismeretlen tettesek ölték meg és a vasúti sínekre fektették a holtestet, hogy ilyen módon az öngyilkosság látszatát keltsék.

A gyilkos kézrekerítésére széleskörű nyomozás indult.

Dr Sőregi János muzeumigazgató Nagykerékiba utazik Bocskai fejedelem emlékeinek kutatására

Az igazgató Baja Mihály lelkipásztor kíséretében megy kutató útjára, aki az ottani református egyházban fog ígét hirdetni

Igen érdekes kutató-útra indul vasárnap dr. Sőregi János a Déri Múzeum kiváló igazgatója. Dr. Sőregi igazgató a biharmegyei Nagykerékibe megy, ahol Bocskai Istvánnak, Erdély nagy fejedelmének elárult városában fog kutatásokat végezni és fényképfelvételeket készíteni. Bocskai István ősi fészke meglehetősen elhanyagolt állapotban, elhagyatva áll, a vár tetejét erősen megrongálta az idő, a torony csúcsa leomlott, a szobák elhanyagoltak s talán éppen ezért Sőregi János indítványt érzi magától, hogy ma, amikor a közfigyelmet a multak szabadságharcái felé fordul, a nagy fejedelem alakját is újabb történelmi megvilágításba hozza. A debreceni múzeum igazgatója ezzel az úttal, tudományos munkájával kívánja felhívni illetékesek figyelmét az elhanya-

golt ősi vár mielőbbi restaurálásának szükségességére.

Sőregi igazgató, mint ismeretes, a nyáron már egy ízben járt Nagykerékiben s olyan sok érdekes dolgot tapasztalt, hogy látogatását megismétli, kutatásait és fényképfelvételezését tovább folytatja.

A muzeumigazgatót erre az útjára elkíséri Baja Mihály debreceni református lelkipásztor, a kiváló papköltő, aki a nagykeréki református egyház templomában délelőtti istentiszteletet tart s előkészíti az ottani társadalmat egy kollégiumi ünnepély tartására is. Dr. Sőregi János és Baja Mihály a volt népszerű debreceni s.-lelkésznek, jelenleg a nagykeréki egyház közszerepében álló lelkipásztorának, Hegedűs Kálmánnak és feleségének lesznek vendégei.

A szappanjegyek beváltása

A régebben kibocsátott szappanjegyek szeptember havi 12. számú és az újonnan kibocsátott „Mosószappanjegyek” október havi 13. számú szelvényére az alábbi mennyiségű mosószappant, vagy mosóport lehet vásárolni.

1. A rendes fejadak vásárlására jogosító mosószappanjegy 12. és 13. számú szelvényre 10—10 dkg, a két szelvényre, tehát szeptember és október hónapra összesen 20 dkg mosószappant, vagy 25—25 dkg, összesen 50 dkg mosóport;

2. A két éven aluli gyermekek részére kiadott mosószappanjegy szeptember havi 12. és október havi 13. számú szelvényeire 30—30 dkg, a két hóra összesen 60 dkg mosószappant, vagy 15—75 dkg összesen 1 kg 50 dkg mosószert;

3. A Mosószappanjegy szeptember havi 12. sz., az október havi 13. számú szelvényére 40—40 dkg, összesen 80 dkg mosószappant, vagy 100—100 dkg, összesen 200 dkg mosószert.

A kiskereskedők a szappanulványt október hó 14-én, csütörtökön délelőtti a hivatalos órák alatt a Közelelmezési Ügyosztály utalványozási osztályánál a szappanulványozási könyvecskéjük bemutatásával igényelhetik.

A szappanjegy szelvényekre november hó 4-én estig lehet mosószappant, vagy mosószert vásárolni, mert a szappanszelvények november 4-ével lejárnak.

A kereskedők a szappanjegy szelvényekkel november 5-én pénteken számolnak el.

Megállapították a fuvarozóiparban és a lodrásziparban a legkisebb munkabéreket

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter megerősítését az illetékes bizottságnak az áru fuvarozó és szállítmányozó ipari legkisebb munkabérek tárgyában hozott határozatára. — A határozat szerint az állati erő felhasználásával üzemeltető áru fuvarozó iparban, a bűtör szállító iparban, végül a szállítmányozó iparban működő nem tisztviselők legkisebb munkabérének az egész ország területére kiterjedő hatályú két területi csoportot állapított meg. Az egyik a Székesfehérváros és környéke, a másik az ezen kívül eső valamennyi terület az országban. A területi hovatartozás tekintetében az ipariüző telephelye irányadó.

A legkisebb munkabérek a következők:

Heti munkabér a szállítmányozó, a bűtör szállító, a közforgalmi közlekedési intézményhez közraktárba, raktárba, tárházba, vagy ottan való szállítással foglalkozó iparoknál egylovas kocsis vezetők kocsisnak 26.—, 22.10, 19.50 pengő, kétlovas kocsisnak 30.—, 25.50, 22.50 pengő. Az egyéb fuvarozással foglalkozó iparoknál egylovas kocsisnak 27.—, 19.60, 17.30 pengő, kétlovas kocsisnak 26.—, 22.10, 19.50 pengő. Kordét vezető 50 éves kocsisnak 23.—, 19.60, 17.30.

Gépjármű vezetőknek: két évnél hosszabb gyakorlatú 27.50, 31.20,

Két és több évi gyakorlattal 42.—, 35.70, 31.50. A rakodó munkásnak, raktári munkásnak 26.—, 22.10, 19.50. Kocsikísérő munkásnak 19.50, 16.60, 14.70. Istálló szolgának 23.—, 19.60, 17.30. Irodaszolgának, háziszolgának, altisztnek, küldönek, kapusnak, telepőrnek, takarítónak 17.—, 14.50, 12.80.

Kisegítők napibérei a következők: Kocsisnak 5.80, 4.94, 4.35, gépjármű vezetőnek 8.10, 6.88, 6.08, rakodómunkásnak, raktári munkásnak 5, 4.26, 3.76, kocsikísérő munkásnak 3.76, 3.20, 2.82 pengő.

Pótmunkabérek: Nappali időre: kocsisnak: 1.74, 1.48, 1.32, gépjármű vezetőnek 2.44, 2.08, 1.82, rakodó munkásnak 1.50, 1.28, 1.14, kocsikísérőnek 1.14, 0.96, 0.86 pengő.

Éjjeli időre: kocsisnak: 2.32, 1.96, 1.74, gépjármű vezetőnek 3.24, 2.76, 2.42, rakodó munkásnak 2.—, 1.70, 1.50, kocsikísérőnek 1.50, 1.28, 1.14 pengő.

A FODRASZIPARBAN A LEGKISEBB MUNKABÉREK

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter megerősítette az illetékes bizottságnak a fodrászipari legkisebb munkabérek tárgyában hozott határozatát is.

A határozat szerint Debrecenben az alábbi munkabéreket kell fizetni:

A férfifodrászat munkakörében dolgozó — férfiségűeknek hetibére

1. a felszabadulástól számított első évben 7.99, a tényleges gyakorlatban töltött második és harmadik évben 11.54, a tényleges gyakorlatban töltött negyedik és ötödik életév után 14.21, a tényleges gyakorlatban eltöltött ötödik év után 16.87 pengő.

A férfifodrászati munkakörben dolgozó nősegűeknek 1. a felszabadulástól számított első évben hetibére 7.10, a tényleges gyakorlatban töltött második és harmadik évben 9.76, negyedik és ötödik életévben, valamint a betöltött 50. életév után 12.43 P, a tényleges gyakorlatban eltöltött ötödik év után 15.09 pengő.

Nőfodrászati, vagy egyes férfi és női fodrászati együtt folytató üzemekben fodrászati munkakörben dolgozó férfiségűeknek hetibére 1. a felszabadulástól számított első évben 9.95, a tényleges gyakorlatban töltött második és harmadik évben 16.13, negyedik és ötödik életévben, valamint a betöltött 50-ik életév után 19.98, a tényleges gyakorlatban eltöltött ötödik év után 23.09 pengő. Ugyanebben a munkakörben foglalkoztatott nősegűeknek hetibére 1. a felszabadulástól számított első évben 8.88, a tényleges gyakorlatban eltöltött második és harmadik évben, valamint a betöltött 50. életév után 17.76, a tényleges gyakorlatban eltöltött ötödik év után 20.42 pengő.

A fodrászipar bármelyik ágazatában, vagy munkakörében alkalmazott férfi, vagy női segéd munkásnak, ideértve a középülőket (manikűrösöket is) fizetendő legkisebb hetibére 1. a gyakorlat első évében 7.99 pengő, a gyakorlat második és harmadik évében 9.76, a gyakorlat negyedik és ötödik életévben, valamint a betöltött 50-ik életév után 11.54, a gyakorlatban eltöltött ötödik év után 13.32 pengő.

Külön megállapítást nyert a kisegítő munkaerők és tanoncok munkabére a tanoncság első évében heti 2 P, a második évben 4 P, a harmadik évben pedig 6 pengő.

E határozat október 18-án lép életbe és ezzel egyidejűleg a 11.300—1941 KKM. számú rendelkezés hatályát veszti.

Az 1944-45. évi kenyérgahona beszolgáltatási kötelezettség szabályozása

Az 1944—45. évi termelési és beszolgáltatási kötelezettség szabályozása tárgyában a kormányrendeletet bocsátott ki. E szerint a közellátási miniszter a termelőt a kataszteri tiszta jövedelem minden aranykoronája után az 1944. évi termésből különféle termények, továbbá meg határozott termékek, élő és vágott állatok beszolgáltatására kötelezheti. A beszolgáltatási kötelezettség értéke bűzaegységben lesz megállapítva. Az, aki beszolgáltatási kötelezettségen felel szolgálatot be terményeket, élő vagy vágott állatokat, — a hatóság által felül külön térítésben részesül.

A kormányrendelet részbeni végrehajtásaként a közellátásügyi miniszter 123.600—1943. K. M. számú rendeletében kimondotta, hogy minden mezőgazdasági termelő köteles az 1944. terméséből az egész szántóföldterületének 1—1 aranykorona kataszteri tiszta jövedelme után 10—10 bűzaegységnek megfelelő 10—10 kg. kenyérgabonát (bűzát, rozst, kétszerest) a közellátásügyi miniszter által kötelező megállapítandó módon és időben beszolgáltatni. A 3 aranykoronánál kisebb kataszteri tiszta jövedelmű szántóterület minden kataszterrel rendelkező 10—10 bűzaegységnek megfelelő 30 kg., a 20 aranykoronánál nagyobb kataszteri tiszta jövedelmű szántóterület minden kataszterrel rendelkező 200 bűzaegységnek megfelelő 200 kg. kenyérgabonát kell beszolgáltatni.

Nemlétező autógummikat adott el egy szélhámos miskolci gépkocsivezető

A debreceni rendőrség igen érdekes bűnyűben indította meg a nyomást. Napokkal ezelőtt a városban megjelent egy gépező öltözötű fiatalember a városban és a MATEOSZ Isportálya-utcai garázsában a megszorult gépkocsitulajdonosok előtt elmondta, hogy ő mozdonyvezető és Budapesten a Keleti pályaudvar fűtőházának szentelepe-
pén 9 darab külső s belső autógummi van elrejtve, melyet 32 ezer pengőért hajlandó bárkinnek átadni.

A debreceni MATEOSZ gépkocsitulajdonosok körében szóbeszéd tárgya lett a mai világban nehezen beszerezhető gummi és ez fülbe jutott vitéz Porffy Ferenc debreceni MATEOSZ körzetvezetőnek, akinek már tudomása volt arról, hogy Budapesten hasonló trüffel több embert beugrasztottak. — Ugyanis a fővárosban egy fia-

talemler hasonló körülmények között autógummit kínált fel megvételre. Az egyik esetben 21 ezerpengőt át is vett a Keleti pályaudvar fűtőházának bejárataánál azzal, hogy most kimegy a szentelepre és előhozza az elrejtett gummit, de a pénzzel együtt úgy eltűnt, hogy még a mai napig sem bukkantak nyomára.

Vitéz Porffy Ferenc azonnal megjelent a feljelentést a rendőrség központi ügyeletén, ahol széleskörű nyomozást indítottak a szélhámos kézrekerítésére. Ennek során el is fogták Klavály János 23 éves miskolci gépkocsivezetőt, aki kék munkásöltönyben szélhámoskodott a városban. A rendőrség most abban az irányban is megindította a nyomozást, hogy a budapesti szélhámosok elkövetője azonos-e a Debrecenben elfogott Klavály Jánossal.

Borzalmas tűz pusztított Ermihályfalván

A mult éjszaka hatalmas tűz pusztított Ermihályfalván a gróf Stubenberg Pál birtokos tanyáján. A tűz a gróf Stubenberg Pál tulajdonát képező uradalomban abban a helyiségben keletkezett, amelyet az Arovit konzervgyár bérel.

Este 11 óra tájban az éjjeliőr, valamint két fiatal munkás arra lettek figyelmesek, hogy a régi szín, valamint a gépkocsigarázs tetőzete alól lángok csapnak fel. Azonnal fellármázták a szomszédos házak lakóit, valamint jelentették a gyár tulajdonosának Hanni Zsolt mérnöknek és megkezdtek a tűz oltását, Hanni Zsolt telefonon akart érintkezést keresni a község tűzoltósággal, azonban érthetetlen okból a posta egész éjjel nem jelentkezett. Ennek tulajdonítható, hogy a tűzoltóság csak akkor tudott már az oltási munkálatokba bekapcsolódni, amikor a

lángok már az egész épület tetőjét elborították.

Fél 12 óra körül érkeztek ki a tűzoltók és megkezdtek a tűz oltását. Ez azonban csak megfeszített munka árán is csak annyit eredményezett, hogy a veszélyeztetett többi épületeket sikerült megmenteni. A garázs istálló, szárító helyiségek teljesen leégtek.

A tűz kísérteties fénybe vonta Ermihályfalvát és a szomszédos községekből is jól látszott a pusztító vörös kakas munkája. Miután azonban a templomokban a harangokat nem lehetett félrevernüi, Ermihályfalva lakosainak is csak igen kis hányada vett tudomást a tüzről.

A csendőrség megindította a nyomozást annak megállapítására, hogyan keletkezett a tűz. Valószínű, hogy gyújtogatás okozta.

Szigoru rendelkezés a magántulajdonban lévő rétek és legelők karbáhozására

A Magyar Tudósító jelenti: A földművelésügyi miniszter helyett dr. Konkoly-Teghe Sándor államtitkár rendeletet adott ki a magántulajdonban lévő rétek és legelők karbáhozására. A rendeletben megállapítja a minisztérium a szakközvegek jelentése alapján, hogy az ország túlnyomó részében magántulajdonban lévő rétek és legelők gyomnövényekkel vannak fertőzve. Felhívja ezért a minisztérium a gazdasági felügyelőségekkel, hogy a magántulajdonban lévő réteket és legelőket kiserjék figyelemmel és amennyiben aze tapasztnálak, hogy azok gyommal vannak fertőzve, hívja föl a tulajdonosokat a területeknek záros határidőn való kitisztítására. A határidők megállapításánál azonban figyelembeveendő az egyéb időhöz kötött és fontosabb munkálatok, a termelési szempontok és a munkások biztosításának lehetősé-

gei. Ha a tulajdonos az adott határidőn belül a gyomirtást nem végezte volna el, úgy kihágási eljárás azonnal megindítandó, úgyszintén intézkedni kell az irtásnak a mulasztók költségére történő elvégzése iránt. Súlyosabb mulasztás esetén a mezőgazdaság fejlesztésére vonatkozó törvény rendelkezései az irányadók. Felhívja a minisztérium végül a gazdasági felügyelőségek figyelmét, hogy az utak mentén és az árkok partján lévő gyomok irtására a területtulajdonosokat figyelmeztessék és amennyiben a figyelemzetés nem járna eredménnyel, a rendelet fenti meghatározásai szerint járjon el.

ÖLMOT VESZ
lapunk nyomdája
József kir. herceg-utca 16.

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika szálló felemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában teket fogadnak és kérvényeket átvessznek minden hétköznap délelőtt 9-1 óráig.

HAJDU VÁRMEGYEMAGYAR ELEI PARTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig paoasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MEP titkárnak adhatóak át.

GYOGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

"Nap" Tolnay Imre, Piac-utca 1. Telefon: 27-73. — Arany Egysz. vü Grósz Nagy F., Kossuth-utca 8. sz. Telefon: 24-96. — "II. Rákóczi" Arany Örökösök, Miklós-utca 55. sz. Telefon: 23-43. — "Sztankay" Németh László, Szent Anna-utca 64. sz. Telefon: 25-58.

Költő

Koldusruhába öltözött,
Fényes szívű, nagy ember ő.
Itt e világban üldözött:
Mosolygós arcú szenvedő.

Elteben mindent túlfizet.
Meghal a halhatatlanért
Homloka csupán csak követ
Kap, sirján ring majd a babér.

Nem ismeri a kor fia,
Nem ismerik az emberek,
Előtte zárt kék ajtaja,
De várnak rá az Istenek.

Munkája szent, munkája nagy,
Igazság örök léterő,
Szelleme friss, lelke szabad,
Mosolygós arcú szenvedő.

BEKÉSSI GYULA

— A ref. egyházkerületi bíróság ülése. A tiszántúli ref. egyházkerület bírósága D. dr. Révész Imre püspök és báró Vay László főgondnok elnöklésével ülést tartott s a tanyagi lelkészválasztás ellen beadott fellebbezést tárgyalta.

— Két új tanítónőt választ a hajdúhadházi ref. egyház. A hajdúhadházi ref. egyház két tanítónői állásra hirdetett pályázatot. A határidő még nem járt le, de máris nagy érdeklődés mutatkozik a hajdúhadházi tanítónői állások iránt, amelyeket kézelesen betöltenek.

— A kistemplomi egyházzsér központi bibliaköre ma, szerdán délután 5 órakor az egyházzsér gyülekezetében (Révész-tér 2.) összejövetelt tart. Előtte 4-től 5-ig nőszövetségi munkára.

— Kizuhant egy nő a vonatból és sehol sem találják. Egy másuttán két szerencsétlenség történt Nyíregyháza—Debrecen között a vonatok túlszűfoltása miatt. Legutóbb Debrecen és Nyíregyháza között a vonat folyosóján nagy tömeg szorongott és egy asszony kiesett a robogó vonatból. A kalauz megállította a vonatot, keresték is a kiesett asszonyt, de nem találták meg. — A másik baleset a nyíregyházi állomáson történt. Keszthelyi Józsefné 55 éves asszony, tanító özvegye a befutó vonatból ki akart szállani, amikor a tolongó tömeg valóságosan kidobta a még mozgásban lévő vonatból. Az asszony arccal zuhant a földre. Igen súlyos sérüléssel szállították be a kórházba.

Ledolgozta az árkülömbözetet, mégis elítélték

A debreceni törvényszék dr. Pogány Béla uzsora egyesbíró igen érdekes árdragítási ügyben hozott ítéletet. Cseresznyés András, Bellegelő 9. szám alatti lakos hónapokkal ezelőtt 520 pengőért adott el két darab sovány sertést Karsay István gazdálkodónak. Lemérés után megállapították, hogy kilogrammonként 4 pengő 50 fillérbe került és így túllépte az árkormánybiztoság által megállapított legmagasabb eladói árat. A királyi ügyészség ezért árdragító visszaélés vétsége miatt emelt vádat Cseresznyés András ellen.

Cseresznyés a főtárgyalás során beismerte, hogy valóban 520 pengőért adta el a sovány sertéseket, de azzal védekezett, hogy nem tudott a maximálárról. Amikor megtudta, hogy árdragítást követelt el a maximált és fizetett ár különbözete fejében Karsay Istvánnak három hold földjét szántotta.

Karsay István is igazolta a főtárgyalás során, hogy a különbözet fejében szántotta ki földjét Cseresznyés. A törvényszék azonban a perbeszédnek elhangzása után mégis megállapította, hogy az árdragítás megtörtént, éppen ezért megállapította Cseresznyés András bűnösségét és 200 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Az Országos Református Szeretetszövetség debreceni csoportja (Kálvin-tér 17. sz.) most indította meg az évenként szokásos borítékgyűjtéseket. Az első boríték Varga Imre kézbesítő 20.— pengős adományával érkezett. Koszorúmegváltás címen a Szeretetszövetség debreceni árvaháza számára a Debrecenben lakó egykori osztálytársak 30.— pengőt adományoztak Kulcsár Ferenc ny. ref. tanító elnöksége alkalmából. A követésre méltó szép példaadásokért hálás köszönetet mond az árvaház fiú- és leányököndékei nevében is a Szeretetszövetség debreceni csoportja.

— Textilin szappan jegy nélkül ismét kapható a régi áron kp. 2.60 Krayer festéküzletben.

— Dr. Naményi Gyuláné gyorsíróiskolájában, gépíróiskolájában októbertől kezdőtanfolyam. **Batthyány-u. 1.** Előképzés államvizgára. Vidékieknek vasútkedvezmény. Telefon: 20-77. Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 6475/1941.

— Siegfried Schultze zongoraművész hangversenye a Német Tudományos Intézetben. Beszámoltunk már arról, hogy a Német Tudományos Intézetben a nyelvtanfolyamok a napokban megkezdődtek és nagy érdeklődés mellett folynak. Az Intézet vezetősége a nyelvtanfolyamok hallgatói és érdeklődő vendégei számára tanulmányi felhívás megkezdése alkalmából hangversenyt rendez. A hangversenyen, mely pénteken este 7 órakor lesz, Siegfried Schultze berlini zongoraművész Schubert- és Schumann-darabokat játszik. Az Intézet tagjai belépődíjat nem fizetnek, vendégeknek műsormegváltás kötelező. Meghívóigénylés az Intézetben (tel. 13-27.)

Páncélosok ni, alhasba vonulása

Börtön- és pénzbüntetés árdragítási ügyekben

A debreceni törvényszék uzsoraegyesbírója, dr. Pogány Béla több napon keresztül tárgyalta Váradi Imre és 20 társa észvári lakosok árdragítási ügyét a helyszínen. A vádirat szerint Váradi Imre és társai a sertést hosszú időn keresztül a maximálissnál magasabb áron adta Girdán Sándor kereskedőnek.

A többnapos főtárgyalás során a vádlottak részbeni beismerő vallomást tettek, de csak a kihallgatott tanuk teljes egészében igazolták a vádat. A jelenlévő királyi ügyész súlyos büntetés kiszabását kérte, tekintettel arra, hogy a vádlottak között kereskedők is voltak, akiknek pedig tudni kellett volna az árkormánybiztos által megállapított árról.

A perbeszédnek elhangzása után a törvényszék árdragító visszaélés vétségéért Váradi Imrét és özvegy Bimbó Józsefnét 100—100, Halász Pált 300, Böszörményi Sándort 250 pengő pénzb. Girdán Sándort és Pásztor Andrást árdragító visszaélés büntetéseért 6—6 hónapi börtönbüntetésre ítélte jogerősen.

Burgonyakiosztás

Az utóbbi időben beérkezett burgonyaszállítmányok lehetővé teszik, hogy a burgonyajegyek további szeleveníet is beavtassuk.

Ezért október hó 15-től a burgonyajegy 7. szelvényére kettő (2) kg. burgonyát lehet vásárolni.

A burgonyajegy 7. számú szelvénye — október 29-ig érvényes.

A burgonyát árusító kereskedők a beváltott 7. számú burgonyajegyvel október hó 30-án, szombaton számolnak el. Polgármester.

— Tartós címmel kell ellátania vasúti csomagot. A vasúti szállításra feladott küldeményeket tartós módon meg kell jelölni az átvevő nevével és címével, vagy jellel és számmal, valamint a rendeltetési állomás nevével. A régi megjelöléseket viszont el kell távolítani a csomagokról. A csomagokban — az útipoggyászokban is — olyan papirlapot kell elhelyezni, amely feltünteti a címzett és a feladó nevét, valamint pontos címet. Az Államvasutak csak így tudják biztosítani a jelenlegi rendkívüli viszonyok között is a csomagok zavartalan kisédelméről és hiány nélkül való szállítását és kézbesítését.

— Debrecen sz. kir. város Zeneiskolájában a tanítás megkezdődött. Folytatódó beiratkozások 6 P beiratási díj mellett még október 15-ig tartanak. Október 15-e után már csak 12 P beiratási díj befizetése mellett lehet beiratkozni. Tandíjak: I—II. alsó oszt. évi 120 P. III—IV. V. alsó oszt. évi 150 P. I—II. köz. oszt. évi 180 P. III—IV. köz. oszt. 200 P. Akadémiai osztályok évi 250 P. Zenei-előkészítő (ovoda) évi 60 P. A fúvóstanfolyam évi 40 P. az összeg fizetendő havi részletekben is. Igazgatóság.

— Minden hazafias kereskedőnél kaphat repülőbélyeget.

— Nagy István, a Nemzeti Színház tagja szölvót vásárolt a Szatmárhegyen. Nagy István, a Nemzeti Színház tagja, a kitűnő színész a tavalyi színházi szezonban többször vendégszerepelt Szatmáron. Akkor szatmári ismerőseinek társaságában kirándulást tett a Szatmárhegyre. A vidék szépsége annyira megtetszett Nagy Istvánnak, hogy kijelentette a társaság előtt: szeretne itt szölvőbirtokot vásárolni. A kívánsága most teljesült, barátjai értesítették, hogy előnyös vételre van kilátás. A felesége a napokban Szatmárra utazott és a szerződést aláírta, amelynek értelmében Nagy István szatmárhegyi szölvőbirtokot, Szatmárhegy varázsa máskülönben Kiss Ferencet, a Nemzeti Színház örökös tagját is magával ragadta. Szatmári tartózkodása alatt soha nem mulasztja el, hogy Szatmárhegyet megnézhesse.

Gólya

a szerkesztőségben

Ez egyszer, kivételesen a szögüldő napi események névtelen krónikásáról írunk, aki gloszázik, hírek, riportok mögül csak néhanapján lép közönség elé. A névtelen újságíróról, aki közéleti nagyságokról és szürke kis emberekről ír. Ő, aki szívesen emlékezik a napi élet alakjairól, szerényen elhúzódik a lüktető nyilvánosságától. Most azonban mégis nyilvánosságra kívánkozik egy örvendetes kebelbéli esemény híre: a Debreceni Újság—Hajdúföld kitűnő belső munkatársának, Sz. Kovács Imre törvényszéki rovatvezetőnek és feleségének, Szabó Katalinnak kisfia született.

A boldog újságíró-apat ebből a nevezetes alkalomból a barátok, ismerősök, rokonok nagy serege kereste fel meleg jókívánságaival. Mi, a szerkesztőség tagjai, kik esténként együtt kopogunk Sz. Kovács Imre barátunkkal a redakció írógépeiben ebben a néhány sorban gratulálunk az ifjú trónörökös megérkezésének.

Nagyszabású honvéd hadtest levante válogató szabadfogású birkozverseny Debrecenben

Nagyszabású honvéd hadtest levante válogató szabadfogású birkozverseny lesz Debrecenben az Arany Bika dísztermében október 17-én, vasárnap.

A versenyen 80 válogatott levante birkozó indul s mérkőzések előreláthatólag igen izgalmasok és érdekesek lesznek. Debrecen, Szolnok, Orosháza, Szentes, Karcag, Hajdúszoboszló, Hajdúszörmény legkiválóbb levante birkozói indulnak. A győztesek azután, mint válogatottak képviselik a budapesti országos birkozó bajnokságban a hadtestet. A nagyszabású birkozverseny elődöntője délelőtt kilenc órakor kezdődik, a középdöntő délután 2 órakor és a döntő délután öt órakor kezdődik. A jegyek egész napra érvényesek, igényelhetők a városi levante parancsnokságnál (Péterfia-utca 46) délelőtt 8—12 között. Telefonrendelés: 13-77.

— Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város a pirostarka marhalenyésztés minőségű fejlesztése érdekében több városi tulajdonú képező fiatal tanítványt kíván elhelyezni a gazdasági, vagy más személyeknél, a város határainak különböző pontjain, Felhívom mindazokat, akik birkák tartására vállalkoznak, hogy ebbeli szándékukat a Városházán a gazdasági ügyosztályban, a hivatalos órák alatt jelentsek be. Ugyanolyan a tartási feltételek is megtekinthetők. Gazdasági tanácsnok.

Gyászrovat

Özv. Ötömösi vitéz Geréby Pálné

szül. radistyáni Király Irén 67 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután félnyolc órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászolják gyermekei: dr. vitéz Geréby Pál feleségével és gyermekeivel, Geréby Pálné férjével, Marton Alajossal és gyermekeivel, Geréby György feleségével és gyermekeivel, Geréby Alice férjével, Baranyi Zoltánnal és gyermekeivel és az összes rokonság. Gebauer cég rendezé.

Özv. Kovács Józsefné Vilma nyi Juliánna életének 68-ik évében elhunyt. Temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint tartandó szertartása után. Gyászolják: bátyas gyermekei, unokái, testvérei, sógorai és a kiterjedt rokonsága. Lakásunk: Baross-utca 10. A temetést Csúrka temetkezési vállalat rendezé.

Imre Agnes 12 hónapos korában elhunyt. Temetése szerdán délelőtt félnyolc órakor lesz a Köztemetőből a református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után. Lakásunk: Pandur-utca 4. A temetést Csúrka temetkezési vállalat rendezé.

Vasvári Erzsébet 2 éves korában elhunyt. Temetése szerdán félnyolc órakor lesz a Köztemetőből a református szertartással. Lakásunk: Martinka szőlőskert. A temetést Csúrka temetkezési vállalat rendezé.

Bárany Sándorné Vadon Mária gazdasági iskolai tanár neje 44 éves korában Debrecenben elhunyt. Temetése Kiszúszállásra történő szállítás után csütörtökön 11 órakor lesz a református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után a helybéli református temetőbe. A szállítást és temetést Csúrka temetkezési vállalat rendezé.

Márton György Máv. nyug. bérés. Hév. váltókezelő 62. évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából ugyanazon napon a Kossuth-utcai temetőből átszállított leánya halmvai mellé. Temetését Bartha végzé.

Köszönetnyilvánítás. Aldott emlékü szeretett férjemnek a temetésén megjelent rokonok, jóbarátok és ismerősöknek részvétükért, a ravatalra küldött koszorúk- és virágokért ezúton is hálás köszönetem fejezem ki. Özv. Szombathy Józsefné.

Koszorúmegváltás. Özv. Münnich Aurélné szül. nagybákaai Sesztina Ilona, Csanak János és Nagy Ágoston elhunytai alkalmából a távoli sírhelyekre küldendő virágok helyett koszorúmegváltás címén 20-20 pengőt, azaz összesen 40 pengőt küldött be szerkesztőségünkbe azzal, hogy ezt az adományt juttassuk a debreceni Pillér Ezerlet szegényeihez. A beküldött összeget ezúton nyugtázzuk és azt a kívánt helyre juttatjuk.

HETFÖN DÉLBE Nár olvashatja a részletes helyi sporteseményeket a Tiszántúli Hírlap-ban.

SPORT

A DEAC és DGSE atletikai viadala

Két napon keresztül tartott az egyetemi sporttelepen a DEAC karok közötti és a DGASE évfolyamok közötti atletikai viadal, amely igen jó sportot hozott. A verseny részletes eredményei a következők:

A DEAC karok közötti atletikai viadalának versenyszámai: 100 méteres síkfutásban 1. Berta Tibor 11.7 mp, 2. Kisfaludy 13 mp, 3. Marjay 12.1 mp. — 400 méteres síkfutásban 1. Berta Tibor 57.4 mp, 2. Marjay 58 mp, 3. Kerékgyártó 58.6 mp. — 1500 m. síkfutásban 1. Kiss Ernő 4 p 41.5 mp, 2. Berta Tibor 4 p 41.8 mp, 3. Mayer 6 p 00.8 mp. — 110 m. gátfutásban 1. Berta Tibor 19 mp, 2. Maler 23.2 mp, 3. Rácz 27.8 mp. — Magasugrásban 1. Berta Tibor 160 cm, 2. Körtvélyesi 150 cm, 3. dr. Futó 150 cm. Távolugrásban 1. Berta Tibor 620 cm, 2. Körtvélyesi 582 cm, 3. Kisfaludy 573 cm. — Rudurgásban 1. Tolvaj László 270 cm, 2. Berta Tibor 220 cm, 3. Körtvélyesi 150 cm. — Súlydobásban 1. Rácz 10.64 em, 2. Nádler 10.50 em, 3. Berta Tibor 10.20. — Diszkoszvetésben 1. Rácz 30.90 cm, 2. Nádler 29.82 cm, 3. Mayer 29.30 cm. — Gerelyhajításban 1. Balogh Béla 35.92 cm, 2. Nádler 35.35 cm, 3. Tolvaj 33.12 cm.

A DEAC tízes küzdelmi bajnoka Berta Tibor orvostanhallgató lett 4643 ponttal. 2. Rácz Kálmán orvostanhallgató 2868 ponttal, 3. Mayer János bölcsészettanhallgató 2783 ponttal.

A karok közötti versenyben az orvostanhallgatók győztek, 2. joghallgatók, 3. bölcsészettanhallgatók.

A DGASE évfolyamok közötti atletikai versenynek részletes eredményei a következők: 100 méteres

síkfutásban 1. Mándi 12.7 mp, 2. Galgóczy 12.7 mp, 3. Horváth 12.9 mp. — 400 m. síkfutásban Erdős 1 p 00.2 mp, 2. Galgóczy 1 p 01.2 mp, 3. Perisich 1 p 01.6 mp. — 1500 méteres síkfutásban 1. Erdős 5 p 15 mp, 2. Barts 5 p 15.2 mp, 3. Kovács Károly 5 p 17mp. — 110 méteres gátfutásban 1. Kovács Károly 21.2 mp, 2. Galgóczy 28 mp. — Magasugrásban 1. Germatz 150 cm, 2. Bodnár Miklós 145 cm, 3. Erdőháti 145 cm. — Távolugrásban 1. Mándi 560 cm, 2. Germatz 522 cm, 3. Galgóczy 511 cm. — Rudurgásban 1. Galgóczy 280 cm, 2. Kovács Károly 220 cm, 3. Horváth 180 cm. — Súlydobásban 1. Nagy János 10.10 em, 2. Pogány 956 em, 3. Galgóczy 936 em. — Diszkoszvetésben 1. Molnár 32.40 em, 2. Mándi 30.10 em, 3. Pogány 26.72 em. — Gerelyhajításban 1. Molnár 38.57 em, 2. Mándi 38.00 em, 3. Pogány 37.39 em.

A DGASE tízes küzdelmi bajnoka Galgóczy János I. évfolyambeli hallgató lett 3206 ponttal, 2. Kovács Károly I. évfolyam 3116 ponttal.

Az évfolyamok közötti versenyben első lett a I. évfolyam, 2. a III. évfolyam, 3. a II. évfolyam.

A verseny mintaszéri megrendezés és zavartalan lebonyolítása vitéz Hadházy Dezső egyetemi testnevelési tanár érdeme.

Levente bajnoki eredmények: Debreceni LE—Hajdúhadházi LE 7:0, Hajdúszoboszló—Hajdúsámson 10:0, Balmazújváros elkésve jelent meg Hajdúnánáson és így a két pontot Hajdúnánás kapta. Vértessécske 2:2, Nádudvar—Kunmadaras 12:0, Monostorpályi—Sáránd 9:2.

SPORTHIRMONDÓ

A DEAC és DGASE válogató atletikai versenye. A MFESOK október 23-án és 24-én rendezé meg Budapesten az országos és vidéki főiskolai csapatbajnoki versenyt. A versenyen az első osztályban részt vesz a DEAC, a második osztályban pedig a DGASE. A verseny számjai: 4x100, 4x400 és 4x1500 méteres váltófutás, magas és távolugró, súlylökő, diszkoszvető és gerelyhajító ötös csapatverseny. A versenyre a DEAC és DGASE válogató versenyt rendez, amelynek számai szombaton délután 3 órai kezdettel 100 méteres és 1500 méteres síkfutás, magasugrás és súlylökés, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel pedig távolugrás, diszkoszvetés, gerelyhajítás és 400 méteres síkfutás. E verseny egyben főiskolai jelvénytörzsi verseny is, ahol az egyes számokban az elért eredmények alapján főiskolai vas, bronz, vagy ezüst jelvényt lehet nyerni.

Ujvidéken játszik a DVSC vasárnap. Aki vasárnap jötték a DVSC-t Nagyvárádon játszani, azok egyáltalán nem keseredtek el vereségért, mert a csapat ezúttal is oly nagyvonalúan játszott, hogy a csapat egyáltalán nem lehet félteni. Szárny pályán talán döntetlen is lehetne volna az eredmény, de a Nagyváradtól nem szegyen kikapni még a Csepelnek és Ferencvárosnak sem, nemhogy egy újone csapatnak.

A DVSC játékosai kedden márván tartották meg a kondíciós edzést, ma pedig kétkapus edzésen vesznek részt és úgy készülnek az Ujvidéki AC ellen. A mérkőzés Ujvidéken játszák, de DVSC beállításban bíznak a győzelemben. A DVSC ugyanis reális körülmények között győzött a Csepel ellen és ugyanakkor a Csepel most ugyanolyan reális körülmények között verte az Ujvidéket 8:1 arányban. Előre láthatólag az összeállításban változás nem várható, mert a csapat ebben az összeállításban jól játszik. — Csúpnán Orosz nem tud beilleszkedni ebben a felkészülésben, de remél-

jük, hogy a volt Boeskaai játékmagarátalál.

NB. III. eredmények: Petrozsény—Nagyvárad MAV 1:0, Nagykárolyi AC—Szatmári SE 3:2, Nagyváradi Törökvés—Ermihályfalvai LE 2:1, PMÁV—Szatmári Törökvés 0:0, Villanygyár—Szatmári Vasutas 1:0, DVSC—Jószerepense 5:1.

Farkas Iván vezeti a Gamma-Csepel rangadót. A vasárnapi NB I mérkőzésre a következő játékeztetőket küldték ki: SBTC—NAC: Vass, Gamma—Csepel: Farkas Iván, Ujvidék—DVSC: Kenényvári, DI—MÁVAG—Szolnok: Rengel, Kolozsvár—Ferencváros: Székely Árpád, Elektromos—BSZKRT: Szigeti, Ujpest SZVSE: Pusztai, Kispest—Vasas Palásti.

Az NB. II-ban Villanygyár—Szatmári SE: Návay, Szatmári Törökvés—DVSC: Raab, PMÁV—Petrozsény: Harsányi. Ezen kívül még a Nagyváradi MAV—Nagykárolyi AC, — Nagyváradi Törökvés—Szatmári Vasutas és a Jószerepense—Ermihályfalva mérkőzéseket játszzák.

A kerületi amatőrök: DMTE—Művészalka: dr. Kovács, Villanygyár—N—VSC: Tóth, DEAC—Tiszbevettesek: Szamosvári, PMÁV—Devecsek: Piller, B. Turul—M Szabolcs: Kiss, K. Levente—Hajdúszoboszlói SE: Körösi.

Karagyi LE—PMÁV II 30:0 A karagyiak ilyen arányban győztek a hadányi vasutasok ellen. Igaz, hogy azok csak 8 emberrel álltak ki. A kerületi PMÁV-ot 100 pengő pénzbüntetésre ítélte és ha a jövőben a legkisebb szabálytalanságot is elkövetik NB csapatukat is törlik a bajnokságból.

Vasárnap Debrecenben a DVSC rendezésében kézilabda villámturné rendeznek, amelyen a rendező együleten kívül a budapesti Testvérségek VIII. ker. leventék és Tiszaföldvár-csapata indul.

Vasárnap ugyancsak Debrecenben rendezik meg a hadtest levente szabaddfogású birkozóversenyt, amelyen a legjobb levente-birkozók indulnak.

A DEAC—SZVSE kosárlabda vízszavató mérkőzését november közepén játsszák Szegeden. — A hideg időre való tekintettel kosarasaink tornaterembe vonultak és ott folytatják edzésüket.

Nádudvar—Kunmadaras 12:0 (6:0) A Levente bajnokságban Nádudvar labdarúgó csapata szakadó esőben, nagy fölönnnyel győzött, Sárszegi Károly játékevezető kifogástalan bíráskodása mellett. Góllövők: Kocsis 5, Hutás 3, Balázs II 2, Kiss I. Balázs I I

Ujabb lopásokat követelt el a debreceni érettségizett szélhámos, akinek kihagy a tudata

Szatmárnémetiben egy kassai károsult, Gáll István az utcán össze találkozt azval a fiatalemberrel, aki ellopta tőle Kassán a 800 pengő értékű ruháját. Előállította a rendőrségen, ahol kiderült, hogy az illető többszörösen rovoitmultu tolvaj és szélhámos: Fülöp Sándor, aki Debrecenben végezte iskoláit, a reáliskolában érettségizett, majd Budapestre szkött és innen került később szabósegéd lett, mert nem tudott elhelyezkedni az értelmiségi pályán. Először egy gobelinképeit sikkasztott el egy uriaszonytól, aki javításra adta át neki. Ezért öt hónapot kapott. Ezután megindult a lejött, kéregetett, csavargott; a vas uti kocskiba szedett adományokat, amiért Püspökladányban három hónapra itélték el.

Majd Debrecenben a klinikán ápoltták, ahol állítólag tanulmányanyag volt, mert kihagyott a tudata. De itt is lopott, sikkasztott, majd Budapestre szkött és innen került Kossára, míg az ottani lopás után Szatmáron lebuokt. Amikor őrizetbe vették, sirni kezdett a rossz utóra tért bűnöző. Őrizetbe vették.

Rövidesen megkezdődik a mezőgazdasági és hadiüzemi munkások között a téli ruha, a fehérenemű és a textilcikkék kiosztása

Budapest, kt. 12. Ez évben a kormány az addiginél szélesebb körök között kívánja a mezőgazdasági és hadiüzemi munkásság részére téli ruhát, fehéreneműt, valamint egyéb háztartási textilcikkeket biztosítani. A hadiüzemi munkásság ellátása az egyes üzemek keretén belül már folyamatban van s a mezőgazdasági munkásság ruházati gondjainak enyhítésére szánt ruhaneműek szétosztására irányuló intézkedés is megtörtént. Az akcióban, mint igényjogosultak, elsősorban a mező-, kert- és erdőgazdaságban alkalmazott éves gazdasági cselédek részesülhetnek, de rajtuk kívül számításba jönnek az erc gazdasági idénymunkásai és a sommás idénymunkások is.

A közlést a kormányzat az elmúlt évek tapasztalata alapján nagy gondot fordít az igényjogosultság megállapítására. A törvényhatósági és községi közlést a bizottságoknak jut az a feladat, hogy az igényjogosultság megállapítását, amely a tényleges helyzetnek megfelelően és a legközelebbi ellenőrzés.

A közlést a kormányzat az elmúlt évek tapasztalata alapján nagy gondot fordít az igényjogosultság megállapítására. A törvényhatósági és községi közlést a bizottságoknak jut az a feladat, hogy az igényjogosultság megállapítását, amely a tényleges helyzetnek megfelelően és a legközelebbi ellenőrzés.

A miniszter a körrendelet végén felhívja a figyelmet az igényjogosultság pontos megállapítására és közölte azt is, hogy a többgyermekes családokat és a harctéri katonai szolgálattal kapcsolatos különleges körülményeket mindenkor méltányolni kell. Az utalványokat az akció lebonyolításában részvevő textiláru kereskedőknél lehet beváltani. A miniszter a körrendelet végén felhívja a kormánybiztosokat, hogy az igényjogosultság megállapítására szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegye meg és az akcióval kapcsolatos különböző műveletek keszrtűvételét állandóan személyesen ellenőrizze.

SZÍNHÁZI MOZAIK

Havadi Nagy Ilonka mint operett-színésznő mutatkozik be pénteken este a Csokonai Színház deszkáin, miután, mint prózai színésznő hatalmas sikerrel debütált Debrecenben. A kitünő fiatal művésznő Deessy Jenő főrendező, kedves, fordultatos meséjű operettjében, a Jánosbogar-kában Nagy Csilla szerepét vette át, mivel a holló-fekete naiva-primadonna pillanatnyilag az ágyat nyomja. Havadi Nagy Ilonka operett-fronti bemutatkozásának az ad különleges érdekességét, hogy a művésznőnek ez lesz legesleges feladása az énekes-táncos fronton. Mint értesülünk a művésznő tekintélyes lámpalázzal és jóadag ambícióval készül erre a legfrissebb szerepre.

MOZI

Beata és az ördög. (Vígsház). Kedves, finom hangulatú magyar film, elsőrendű színészekkel, jó rendezéssel. A felújítás öszinte nagy sikerrel találkozott a közönség körében. A megelőző világhírű friz és érdekes.

Közgazdaság

A DEBRECENI ALLATVASAR

A debreceni sertésvásárban a felhajtás 101 darab, eladott 82. — Irányzat lanyha. Árak a maximumtak. Csak sorvány sertést hajtottak fel. Választott malac 120—170 P. — Későbből az árabot hajtottak fel: eladott 2, ára 130—240 P között.

A lóvásárban felhajtottak 231 darabot, eladtak 39 darabot. Szarvasmarha felhajtás 312, adás 152. Árak: vágó 16 190—510, súlyú 310—650, szőpés 660—1550, jómódú 1550—2300 P. Szarvasmarha I. rendű vágó 360, II. rendű 200, III. rendű 150, szentozni való 150 P. I. rendű bika 215, II. rendű 143, III. rendű 175, szentozni való 147. Vágó borjú 243, illetve 219, trna 240—320, tehen 210—290—170, illetve 150. Fe 6. tehen 3 darabonként 650—2200 P. — A szájak leonás az árabot — irányzat lanyha.

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Október 13. szerda: *Cigány-szerelem*. C) bérlet.
 Október 14. csütörtök: *Egy nap a világ*. Mérsékelt helyárak.
 Október 15. péntek: *Jánosbogárka*. C) bérlet.
 Október 16. szombat d. u.: *Zenebóccok*. Filléres helyárak.
 Október 16. szombat este: *Jánosbogárka*. A) bérlet.
 Október 17. vasárnap d. u.: *Jánosbogárka*. Rendes helyárak.
 Október 17. vasárnap este: *Jánosbogárka*. Bérletszünet.
 Október 18. hétfő: *Munkás-előadás*.

Könyvesház

A FULEMULE, Petelei István regénye. A nagy erdélyi írónak, aki máskor elég keserű hangon írt a kivárosi életéről, egyetlen idillikus műve ez a bűbajos regény. Nyeresége az irodalomnak, hogy hosszú esztendő után ismét a közönség kezébe kerül. Szereplőit, a madárkedvelő, jószívű visszavonult pékmestert, naiv fiatal feleségét, lovagias írást és a pörüljárt szívűtörő gavallért nem fogja többé elfelejteni az olvasó. A regényhez, amely az *Uj Egyetemes Regénytárban* jelent meg, Szentimrei Jenő írt tartalmas és melegszerű bevezető tanulmányt Petelei Istvánról. *Uj Idők Irodalmi Intézet Rt.* (Singer és Wolfner) kiadásában jelent meg. **AZ ATYAI HAZ**, Reményik Zsigmond könyve. Az elmúlt színházi évad kimagasló színházi eseménye volt Reményik Zsigmond színpadi bemutatkozása. „Az atyai ház” bemutatása. Mondanivalója, felépítése, ájszerű megírása költői, úgy hogy könyvalakban éppen úgy élvezi majd az olvasó, mint a színházi néző, aki szemtől-szembe látta a hazatérő fiút, amint végig járja az elhagyott otthont. Minden szobában létre kel a múlt egy-egy eseménye és ezekből a mozaikkövekből mint nagyszabású kép alakul ki a hősi egész élete. Reményik Zsigmond drámájának könyvalakban való megjelenése fontos esemény az irodalmi életnek. *Uj Idők Irodalmi Intézet Rt.* (Singer és Wolfner) kiadásában jelent meg.

ZÖLDSÉGFÉLEK:
 Zöldség 36—46 fill.
 Káposzta 70—80 fill.
 Paradicsom 80—90 fill.
 Uborka 18—26 fill.
 Paprika 6—8 fill.

Szolnokvidéki felső tiszai halászat-társulat, Tiszaroff.
 35—1943. szám.

HIRDETMEY

A Szolnokvidéki Felsőtiszai Halászat-társulat Tiszaroff közhírré teszi, hogy a kötelékébe tartozó Tiszafüred—Törökszentmiklós között fekvő 8 szakaszra osztott Tiszai vízterület halászati joga 1944. év január hó 1-től kezdődő 6 évre haszonbérbe fog adatni. Az árverésre vonatkozó mindennemű felvilágosítás a társulat Igazgató-ságánál, Tiszaroffon megtudható.
 Tiszaroff, 1943 szeptember hó 30.

vitész Rékasy Gyula sk. központi igazgató.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál**
 Kiadja: **Alföldi Sajtóvállalat Kft.**
 Felelős kiadó: **Balogh István.**

Piaci árak

A keddi piaci árak a következőképpen alakultak:

GYÜMÖLCSFÉLEK:

Alma 150—240 fill.
 Körte 240—360 fill.
 Szilva 150—230 fill.
 Dió 420—460 fill.
 Szőlő 280—380 fill.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Janosy magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78.

Gálcsy tizenhétéves nyomozóirodája vidéken is díszkréden nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. T.: 25-72. 214

Háztartási alkalmazott

Főzéshez értő, mindenek 15-re felvétetik. Komlóssy út 15. sz. 882

Betöltendő állás nőknek

Lapkézbontó nőket fixfizetéssel felvesszünk, jelenlegi kezés a Debreczeni Ujság Hajdúföld kiadóhivatalában. Ferenc József út 56

Fodrászlanulónak leányt és fiút fizetéssel felvesszünk. Horgonyi, Szoboszló-út 4-b. Telefon 39-51. 877

Betöltendő állás férfiaknak

Lapkézbontó azonnalra felvesszünk kiadóhivatala. Jelentkezés egész nap. Piac-utca 56. szám alatt.

Állandó alkalmazást adunk szorgalmas jó bizonyítvánnyal rendelkező embernek, laposztályhoz és lapkézbontóhoz. Jelentkezés a kiadóhivatalban. Ferenc József út 56. 886

Kifutófiút állandó alkalmazásra azonnal felvesz **MONÉ Rt.** Piac-u. 41. sz. 894

Ajánlat

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mullassa meg **Szelecsényi Ára- és ékszerkereskedőnek**. Sas-utca 2. 60

Női, férfi, gyermek költői kabátok, pulloverek, téli **barisnyák** nagyválasztékban **Pethő textil-, kézimunka üzletében**, Szent Anna-u. 10. Mérték utáni kötelek, horgolások.

Szörme bundákat javítok, alakítok, festek. **Veszek, eladok.** Kőváry szűcsmester, püspöki palota I. 31. v. 968

Hadiüzemek részére műrost mentes munkáscsúba, gönc és fehérmunkaköpeny, árkormánybiztosi gyári áron megrendelhető minden léteiben. Igénylést „Munkás” jelígyére a kiadóhivatalba kérek. 711

Sírkövek műköből és terméskövből **mészsalak** gyümölcsösök részére és **píros salak** kerti utakra kapható a **Debreceni Műkögyárnál**, Fürdő-u. 2. 554 v. v.

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket bármilyen vesz, elad, vagy becsereél **vitész Nagy János**, Halvan-utca 41. Telefon: 26-19. 1874

Kereslet

Golyósprét, középnyagságú, megvételre keresünk. **József kir. hg-u. 16.** Nyomda.

Oeska vasat, fémel, gépet a legmagasabb áron vesznek, **Vaskovits, Pacsirta-utca 17.** Telefon: 26-94. 867

Hentesek és a császárosok figyelmébe! **Csonthulladékok** a legmagasabb napi áron veszek **Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz.** — Telefon: 26—94. 936

El sodort talu című művet **Szabó Dezsőtől** megvételre keresek. **Boldogfalva-utca 20.** 884

Aranyat, ezüstneműt, ékszerket napi áron vesz **Lakács Sándorné**, Piac-utca 56. 62

Használt ruha

Használt szőlbunda eladó. **Csapó-utca 84. I. 4.** Megtekintelhető 11—2 óráig. 829

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró és gépiró iskolájában új tanfolyam kezdődik. **Beiratkozni** állandóan lehet, **Debreceni tan. ker. kir. főig.** eng. száma 6475/1941-42. **Vidékieknek** vasútkedvezmény. **Batthyány-u. 1.** 495

Autó, motor, kerékpár

Motorkerékpár, **Wanderer**, 100 km., teljesen új állapotban sürgősen eladó. **Honvéd-utca 1.** Helyőrségi gyógyszerár. 891

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít olcsón garanciával, évtizedes gyakorlattal **Szabó Lajos** műszerész, **Csapó-utca 84.** telefon: 32-54 **Vidékieknek** vasútkedvezmény. 878

Birtokbérlet

Bérbeadó Hajdúszovát alatt 27 hold tanya nélküli prima búzatermő föld. **Erdeklődni** Kovács Széchenyi-u. 12. Ny 1858

Butor

Minek a fényes kirakati, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari butorüzletemben, **Piac u. 71. sz.** 1966

Használt halószobabútorok kaphatók **Vargakereszt-utca 11. szám** alatt. 874

Használt bútorokat, irodai berendezést, wertheimkasszát, üzletberendezést, magas áron vesznek. **Verő. Csapó-u. 10.** 298 v. v

Eladó ház

Kölesy-u. 14. sz. ház eladó. **Ertelekényi dr. Háló** ügyvéd, **József kir. hg-u. 7.** 886

Salétrom-u. 8. számú ház sürgősen eladó. **Italmérségi engedéllyel** és berendezéssel. 892

Eladó ingóság

Több drb. 300—400 literes boroshordó eladó. **Poroszlai-út 34.** 893

Prézsmabunda jó állapotban, nyúlánk természetű eladó. **Lédy kalap-szalom.** **Szent Anna-u. 6.** 890

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén **Igazgató: Somogyi Gábor.**

Szalacsi Rácz Imre regénye:

A KERESZT

(31)

— De nem itt, Zám úr birtokán, pap úr!
 — Úgy, hát te volnál Zám?
 — Ha szíves leszel elhinni, igen nagy örömet szerzel velem — csüfolódott Zám.
 — Jézus nevében kérlek, hogy távozz, mert ostoba tréfádnak nagy ára lehet! — emelte fel tiltakozva jobbát Péter atya, mire Zám a rövidnyelű ostort úgy fordította meg egy pillanat alatt, hogy végigszántott vele a pap úr arcán.
 Péter atya behunyta a szemét, kezében meg roppant nagy földet bejárt zarándokbotja és rövid fontolgtatás után ismét felnézett:
 — A názáreti Jézus Urunk nevében köszönöm neked, Zám úr, hogy ilyen embertelen megaláztatással méltóvá tettél a bűnbánatra!...
 Erre már kint termelt Emre, kezében a bottal, s ott surrant ki a tatár is, de úgy fogta a kését, amint tegnap a farkasokat várta.
 Zám érezte, hogy megalázták, társaira nézett, akiknek arcán megfagyott a csüfolódó mosoly. Hirtelen belekapaszkodott a Zák kegyetlenül megcsúfolt arcába:
 — Hát ezt a csúf varangyot honnan szereztétek, papok?
 — Arcát, Isten képmását az emberek rondították el, az vigyázzon, akinek tartozása van az Úristennel szemben! — dobta el zarándokbotját Péter atya és mellén keresztben fonta össze karjait.
 — Ej, ne papolj, köpök a szavadra, azt mondd meg, ki vagy, mit akarsz a társaddal, meg ezzel a csúfsággal a földemen!... — tett ismét türelmetlen ostoros mozdulatot Zám.
 — Péter vagyok, a pannonhalmi kalastrom építőmestere, ez itt Emre, a társam, akivel megyünk Dósa úr falujába, hogy Istenháza építsünk oda. Ez a tatár a kísérőnk, aki eddig megvédett bennünket minden vadállattal szemben!... Most már mindent tudsz, menj békével!...
 — Ki mondta nektek, hogy ez itt Dósa úr földje?
 — Mi azt hittük, senkise mondta!
 — Az más, mert ez a föld tegnap óta az enyém, itt van szállásomon a király úr aláírásával az adomány-levél!... — volt valami enyhület a nagy úr szavában, mintha békülni akart volna.
 — A király urunk levele ma nem sokat számít, mert nem egy eszelen a másét is eladományozta, mondván, hogy egy ember olyan nagy birodalomban, amilyen a magyar királyé, nem emlékezhet mindenre!...
 — De jól tudod, de jól tudod, pap úr? — kacintott Zám mint valami cinkos a keményen álló Péter szemébe.
 — Csak azt tudom, hogy itt Dósa úr birtokain járunk mindaddig — beszélt egyre erőteljesebben a barát —, míg ennek ellenkezőjéről maga Dósa úr meg nem győz minket!
 — Azt csak lessed, annak én látom el örökre a baját, aki erre a földre rámeri tenni a lábát, most pedig fussatok Isten hírével, ne is lássam mártíromos pózfákat!...
 Zám leugrott a nyeregből és olyan mozdulatot tett, mintha el akarta volna seperni a három embert, meg a kis lovat a domb tetejéről, aztán odaharsogta a szolgáltnak:
 — Hej, fülesek, ide hallgassatok — két tenyerét harsónásan a szája elé tette, pedig a szolgálak nagyon is közel voltak —, nos, füleljetek: nyársat elő, ezt a kunyhót felperzseljük, ezen süttjük meg a fiatal tuzokokat!...
 — Isten áldjon meg, Zám úr, élj békében! — kiáltott vissza Péter atya.
 — Csak menj, menj, ne papolj, de azt megmondhatod Dósa Mátyásnak, hogy ne akadjon mostanában össze velem. Egyszer majd megnézem azt a szentegyházat is, amit építeni fogsz, csak jól ügyelj, mert nekem kényes az izlésem, s szeretem, ha a holmi, ami az égig viszi a szót, s ráadásul az enyém is, szép!...
 Erre már semmit se válaszoltak a porig alázott papok, csak a tatár vicsorgatta ajaktalan szájában a fogait.
 — In te Domine confido, non confundar in aeternum... — te benned bizom, Uram, nem csalódom soha az életben — morzsolta a szavakat Péter atya és égő arcán a megkékült szíjostornyomról letörölte a kiserkent vért.
 — Hagytad volna reám, uram, szívesen adtam volna az életem azért, hogy egy ilyen hitvánnyal kevesebb legyen a földön! — dügta vissza hüvelyébe kését a tatár.
 — Nem azok a pogányok, fiam, akiket nem ért a szentelt, legszentebb víz, de azok, akiket rosszul ért!
 — Atyám, most se csalódtam benned! — hajlott le Péter kezére Emre barát és megcsókolta azt.
 — Krisztus urunkat több gyalázat érte, pedig ő Isten fia volt!...
 — Csak azért tudta elviselni, mert maga is Isten volt! — sóhajtott Emre.
 — Mi meg szeretnénk őt követni mindenben, édes fiam!...
 — Haj, atyám, már apostolunk a nagy Pál mondotta, hogy a test kész, de a test erőlen sok mindennek elvégzésére, s a megalázások elviselésére!... (Folyt. köv.)